

ఆంధ్ర ప్రకృతిధర్మ పరిషత్ ప్రచురములు.

వర్ణవైద్య మంజరి

డాక్టరు ఈ. డి. బొబిట్, యూ. డి. ఎల్. ఎల్. డి. గాం.

Health and Power కు పాఠ్యము.

౫౨ పేజీలు:

డా॥ పుచ్చా వెంకటేశ్వరమయ్యగారు.

ప్రకృతిధర్మ పరిషత్, చెన్నై.

2వ కూర్పు 500 పేజీలు.

Copyright:

నెల 0-6-0.

వ ర వై ద్య మం జ రి

1. స్థూలశక్తులు: సూక్ష్మశక్తులు:- కాంతశక్తితో చేయు మిదన, సూర్యకిరణోపయోగము, వర్ణశక్తి, విద్యుచ్ఛక్తి, సైనికపృష్ఠవిధానము, మానసికవిధానములు — యివి సూక్ష్మశక్తులు. అవిరి, సీరు, గాలి, యివి స్వయముగా సూక్ష్మ శక్తులు. కాకపోయినను అవి సూక్ష్మశక్తి వాహకములై యున్నవి.

2. వర్ణావధానములు:- రంగుసీసాలలోనుంచి యెండలోనుంచిని నీచే మందగును. 2 వైద్యమొకచాల సీ రొకమోతాదు పచ్చసీసాలోపోసి యెండలోనుంచిన సీరు పీతోదకమనియు; ఇట్లే నీలినర్ణోదకపు సీసాలోని వానికి శ్యామోదకమనియు, యిట్లే ఘామోదకము, రక్తోదకమనియు వాడుదురు. శ్యామోదకము చలువజేయును. బాధోపశమనకరము. నాశులను చల్లబఱచును. మంటలు, భేనులు, గోహణి మొదలగువానిని గుమర్చును. రక్తోదకము రక్తమునకుద్దీపన గలిగించును. ఘామోదకము అణిర్వాదులనుబోనడచును. విశేషవివరములకు వెనుకటిభాగము చూడుడు.

3. అతిమూత్రము:- అధికముగా మూత్రము వెడలుటయు ను అధికముగా తియ్యదన ముండుటయును. ఇది సాధారణముగా నసాధ్యముగా భావింపబడుచున్నది. పిండి పదార్థము

లను, చక్కెరపదార్థములను తగ్గించి తినవలెను. తవుడు పదార్థములను ఎక్కువగా తినవలెను. వెన్నుసాము వైఫల్యపుఫచ్చికాంతిని ప్రసరింపజేయ వలెను. పీలుగానున్న మర్దనముతో గూడ ఊదాకాంతిని ప్రసరింపజేయ వచ్చును. పీతోదక ముదయమునను, శ్యామోదకము సాయంత్రమునను త్రాగుటచే 79 సానత్సరముల వృద్ధున కతిమూత్రవ్యాధి నివృత్తిచినది.

4. అతినారము:— తేపకు 1,2 గ్రుక్కలు శ్యామోదకము త్రాగునది. అన్నిమందులు నిరుపయోగమైన విషయములో నిది యుపయోగించినది. మిక్కిలి తీవ్రముగానున్న యెడల నిట్లు ప్రతిగంటకును త్రాగునది. ఇదియును ప్రయోజనకారకానిచో నిలిసినాలోనుంచి యెడలో నెండించిన వాలుకొట్టికొట్టిగా లోనికిచ్చునది. కటివ్రదేశమున యెడమవైపున పైకిని కుడివైపున క్రిందికిని రుద్దుటయును ప్రయోజనకరమే.

5. గోహాణికి సయిత మిదియే చికిత్స. అసనమునూడి రక్తము పడుచుగాన నిందు శ్యామోదకముతో యెనిమూ చేయుట మంచిది.

6. అస్మగ్ధర:— ఋతుమహి కాదగిన కాలమునకు ముందుగా ప్రతితడవ, కేంద్రీకృతనీలమును రెండు గర్భాశయముల (ovaries) మీదను ప్రయోగింపవలెను. ఇట్లు 2, 3 తడవలు చేసిన యెడల అత్యవృత్తముగు ఘేలుకలుగును.

7. అంగవికృతి:— తల ఒక నిటికొట్టిమీదనుంచి గుమ్మరిగుంట, శిరకపృష్ఠము, వెన్నుపాము, పీనిమీద 105 115 దిగ్గి

వేడిగల నీటిని పోయవలెను. ఇది గారడివలె పనిచేయును. ముఖము మీదను, కణతలమీదను చన్నిరు పోయవచ్చును. మంచుగడ్డ శిరస్సుపైనుక భాగమునకు వాడరాదు. వడదెబ్బకు గూడా యిదియేచికిత్స.

8. అటలమ్మ: పొంగు:— లోపలనున్న మాలిన్యము (virus) బయటికి వచ్చుటకుగాను అవిగాని గొంగళిచుట్టలు గాని చుట్టినలెను. ప్రమాదమంతయు పోయినట్లు తోచిన తరువాత శైత్యమురాకుండునట్లు బాగ్రత్త పడవలెను. దినమునకు 2,3 తూరులు యెర సీసాలలోని నీటిని తాగవలెను. దీనినలన లోపలి విషము నెలునడి పోవును.

9. ఆసువాతము—మేహవాతము:—

అత్యంతము అసహ్యకరములగు నీ 2 వ్యాధులు ఆదిత్య జేటికతో చేసిన చికిత్సచే సులభముగా కుదురును. రక్తము యొక్క విషమగతి సరళమగును. ఇతరవైద్యములన్నియు దీనివలె పనిచేయవు. మోకాళ్లు అంటుకొనిపోయిన విషయములతోజేర్చి యింతవర కనేకములు చికిత్సింపబడినను ఒక్క విషయమునందైనను అపజయముగలుగలేదని బ్యాబిట్ గారు వ్రాయుచున్నారు. మొండివానికి యెర్రకాంతి వాడినను, రక్తమునందు చలనము గలిగిన విషయములందు ఊదావర్ణమే వాడబడినది. మర్దనచికిత్స చాల గుణయుతమైనది. మగ్గన వైకిచేసినయెడల రక్తనాళికలయందు దుడ్డిపనగులుగును. కొన్ని

యెక్కువగానున్న ప్లూమూత్ర మొకటిరెండుతూరులు నీలి కాంతి ప్రయోగింప వలసియుండును. మలమోచన మగునట్లు చేయుచుండవలెను. కాలికవ్యాధులయందు దుస్తులకు లోపల యెర్రని ఆస్తరణము (lining అస్తరు) వేయుట మంచిది.

10. ఆరోగ్యము, సమత:- సమతాలోపమే రోగము. దేహమునందు సంకోచ, వ్యాకోచ, శక్తులు రెండు గలవు. సంకోచ శక్తిలోపము వలన తరుణములును, వేడితో గూడినట్టియు రోగములు గలుగును. వ్యాకోచశక్తిలోపము వలన కాలిక మైనట్టియు, చచ్చుతో గూడినట్టియు వ్యాధులు గలుగును. ఇందు సంకోచశక్తిలోపమువలన గలిగిన వ్యాధులకు శీతకరపదార్థములును, వ్యాకోచశక్తిలోపమువలన గలిగిన వ్యాధులకు ఉష్ణకరపదార్థములును సమరసకరములు. ప్రపంచము నందలి శక్తులన్నింటిని రెండురకములుగా విభజింప వచ్చును. సంకోచశక్తులు (Electric Forces) వ్యాకోచ (Thermal Forces) శక్తులు నని. సంకోచశక్తియందలి మోటు (Coarse) స్వభావమే చలి. వ్యాకోచశక్తియందలి మోటు స్వభావమే వేడి. ఊరములు, తియ్యనివి, జలవాయువు (Hydrogen) బొగ్గు, క్రొవ్వుగల యాహారములు, ఆవాలు, మిరియాలు, అల్లము, తల, దేహమునందలి యొడమభాగము, మలకారులు, దేహము కందించునట్లు, చేయునవి, ఆవిరి, వేడి నీరు, వేడిగాలి, ధమనులయందలిశుద్ధరక్తము, స్పృచ్ఛానాడులు, బ్యాటరీయందలియెదుటివైపు(negative pole of the battery) అయస్కాతముయొక్క దక్షిణపుకొన, ఎఱుపు, నారింజపండ్లు.

కర్ణము, పసుపురంప, వెలుగునందలి పసపుతోగూడిన ఆకు పసపు కిరణములు మొదలగువాని నుష్ణశక్తులు ఆవరించుకొని యుండును. ఆమ్లములు, మంచగడ్డ, చన్నీరు, చలిగాలి, ప్రాణ వాయువు, అన్యుత్పత్తులగు ఫలములు, అయస్కాతము మొక్క ఉత్తరపుకొన, బ్యాటరీయందలి ముందువైపు (Positive pole of the battery) దేహమునందలి కుడివైపు పాదములు, నీరలయగుచు అశుద్ధరక్తము, అనిచ్ఛానాడులు, మలబద్ధము గలిగించునట్టివి, చల్లబరచునవి బాధోపశమన కరములు, నీలముతో చేరినఆకుపసపురంగు, నీలము, నీలి మందు పచ్చము, ఊదారంగులు శీతశక్తులలోనివి.

11. అహికజ్వరము:— ముందువైద్యులకు దీనితత్వమే బోధపడినట్లు తోచును. ఇందు కొద్దిగా వివరించుటకే సాధ్యమగును. దేహమునందలి శక్తులు యశ్చత్తనం దుండి ప్రచురణ కేగముతో తుదలకంట వ్యాపించును. దాన సున్నితమగు చర్మతలమున చలిదోచును. అపేసమయమున నుష్ణశక్తులు యెరుచుగా వ్యాపించునుగాన లోపల స్వోంతమగు నుష్ణమాండి నివృత్తిమగు దానము గలుగును. అప్పుడు చల్లనిసిమ్మనీటి నంటి ఫలోదకము నిచ్చుట కర్జము. శీతశక్తులు తుదలకంట వ్యాపించి నెనుకకుజోవును. అప్పుడు చర్మతలమున అమిత మగు జ్వరము గాఢించును. లోపలి శీతలమును బోగొట్టుటకు నోరపట్టినంత వేడిగల మిరియాలకషాయము త్రాగుట నుంచిది. దీనినే రెండుగ్రయినుల పరిమితిగల మిరియాలపుండ నా దివచచ్చును. ఇట్లు 80 మందికి జ్వరమును బోగొట్టి

నా చొక వైద్యుడు. ఇది ఆహారపదార్థమే యగుటవలన క్రైస్తవనా కన్న శ్రేష్ఠతరమైనది. అంగమర్దన, స్నానములు సమర్థత మములైనవి. కాలేయము, యకృత్ మొద్దుబారినపుడు మాత్రమే చలిజ్వరపు శిలీంఘములు రక్తమునందు వృద్ధియై రోగమును బెంచును. ఇది తర్జుమాగ్రంథము గనుక మూలమునందున్నది పదలివేయలేదు. మిరియములు జ్వరచికి తృకు అనవసరములే. జ్వరమును పెంచుననుకొనుచున్న శిలీంఘములు రోగముయొక్క తీవ్రతను, రక్తముయొక్క క్లుప్తదనమును మాత్రమే సూచించును.

12. భావోదయము (Suggestion):— భావోదయముచే శాంతముగా మనస్సుయొక్క గతినిమార్చి, రోగముయొక్కయు బాధయొక్కయు, స్థితియొక్కయు లేమిని భావనచేసి, మానసికాత్మీయశక్తులను మేల్కొలుపుటయే మానసిక చికిత్సయందు మిక్కిలి ప్రభావమైన పద్ధతి. సామాన్యమగు మానసికచాంచల్యము కఠికట్టి, నిహితమైన సున్నితశక్తులను మేల్కొలిపి వాని బలమును ప్రయోగించినయెడల ఫలితములు నిలుకడిగానుండును. ఇది మానసికవిరామ (Hypnosis) కాలమున జరుగును. మానసికశక్తి బాగుగా నభివృద్ధిబొందిన సమర్థుడగు మానసికచికిత్స వేత్త రోగియొక్క రోగమును, దురల వాటులను, చేసిన స్థితిగతులను రోగిగొట్టనమర్థుడగును. ఇతరులయొక్క అవస్థలను లేకపోయినను సామాన్యము సయితము రోగి చికిత్స గలిగియే యుండును.

మోక్షసాధనము నరకట్టి, శక్తివంతములును, అమోఘములును నగు గర్భితశక్తులను ప్రధానముగా జేయుట అన్నిజాతులలోని నాగరికులును అవలంబించుచున్న శాస్త్రీయవిధానము. కొలదిగాగాని పరిపక్వముగాగాని మనస్సాస్థితిలో నున్నప్పుడు మానసికముగాగాని నాడీసంబంధముగాగాని, తుదకు కండరసంబంధమైనట్టిగాని లోపముల నన్నిటిని పోవు నట్లు భావనచేసి జన్మతః గలిగిన లోపముల నైనను వారింప సాధ్యమగును. పిచ్చి రాదగిన మానసికస్థితి, అమితత్వము, మనస్సు స్వాధీనములో లేకుండుటయు మొదలగునవియును పోగొట్టుబడి, జ్ఞానాగ్ని రగుల్కొనును. తన్ను తానాదే శించుకొనుటయెట్లు? తన మనస్సుచే పరిచయమైన నొక దూరపు ప్రదేశముపై మనస్సును కేంద్రీకరించి, జీవుని అచ్చటనే నిలుపునది లేదా తా నున్న గదిలోనే ఒకప్రకాశవంతమగు వస్తువును జూచుచుండి ప్రాపంచికజ్ఞానము దాదాపుగా తగ్గిపోయిన తరువాత, నిన్ను అణచివేయుచున్న చెడుగుపోవుటకు భావన (will) చేయుము. 'అమోఘమైన పాణిశక్తిచే ముద్దు శారిన మోకాలునందు, చలనముగలుగు నట్లు భావించుము నీచమైన అసూయ, లోభితనము నీనుగిడి పోవునట్లు భావింపుము. నీకాశ్చర్యము గలుగునట్లు, నీ వద్భుతముగా బలయుతుడవును, ఘనుడవుగా నుజ్జీవితుడవయ్యెదవు. కొండలు నైద్యులు దీనిని కేవలము తనసొమ్ముగా భావించి బాగుపడనలచి యున్నారు. అట్టివారిపై నాధారపడక యీ నూతనమైన ట్టియు, ఆశ్చర్యకరమైనట్టియు శక్తిని పవిత్రముగా భావించి,

అభ్యసించి తత్ఫలితముల నందవలెను. మనస్సును, రోగమును మనము కోరినమార్గమునకు త్రిప్పుటకు “భావోదయ” మనునది ఒకవీలయినట్టియు ప్రధానమైనట్టియు కర్మ. మనము భావింపకున్నను మానసికచాలల్యమును నిరోధించియెడల, కలుగవలసిన సత్ఫలితములు గలిగియే తీరును. ఏలనన మనస్సుతో జాధింపకున్నను వాంఛింపకున్నను, వైహిశ, మానసిక శక్తుల మొక్క రాసాయని కానురాగవశమున గలిగియే తీరును. డాక్టర్ జె. ఆర్. న్యూటన్ గారు 100 మైళ్ళదూరములో అసన్న మరణగానున్న శిశువునొక దానిని బ్రతికింపగలిగిరి. ఆదేశమును భావింపగలస్థితిలో నా శిశువు లేడు. అందోళనములోనున్న తల్లి యాడుపయోగకరమైన యుపచారము చేయదగిన స్థితిలో లేడు. అట్లుండియు సతనిభావన ఫలించినది. దేహస్థమైన ఆమ్లము (acid) తెలిసి తినినను తెలియక తినినను డ్రామఃతో సామరస్యమును బొందియేతీరును. దీనికి భావోదయముగాని, భావనగాని యనసరములేనట్లే విశ్వాసము లేకున్నను అసూభ్యా కములగు వ్యాధులు కుదినవి. విశ్వాసవశమునను కొన్ని వ్యాధులు కుదురుట నిజమేయైనను, సమరసశక్తులు విశ్వ శించినవానికిని, విశ్వసింపనివారికిని సయితము ఫలితము నొసంగియే తీరును. ఆదేశము = భావోదయము.

 రోగమువచ్చినప్పుడు సూర్యనమస్కారములు, నవగ్రహముల జపము, సప్తమస్థానందరకాండ సారాయణ కేయు మన యాచారముల కిది వింతగా దోష సగత్యము లేదు.

13. ఊదావర్ణోదకము:—ఊదారంగుగల గాఙ్గకుప్పెలో పోసి యెండలో నుంచిన నీరు ఊదావర్ణోదక మన బటగు. దీనివలన నజీర్ణము మొదలగునవి తగ్గును.

14. ఉపదంశము:—ఆసహ్యకరమగు, నీ వ్యాధియొక్క వినాశకర మగు గుణములు తరతరములుగా బాధించును. నీని దుష్ఫలముల సమూలముగా నాశనపరచుట ఆదిత్య పేటికా (solar sweat baths) స్నానములతో తప్ప సాధ్యము కాదు. దిగంబరముగా నుండు జాతులవారు, దట్టమైనచుస్తుల ఘరించి యుండువారికన్న చెట్టింపు మొదలు నాలుగురెట్ల బలము గలిగియుండి యితరదేశములనుండి తేబడిన తప్ప యుపదంశరహీతులుగా నుందురు. బాగుగా చెమటగలుగు నట్లు ఆదిత్యపేటికతో నాతపస్నానము చేయుట ఈ వ్యాధికి చికిత్సామణియై యున్నది. ఏలనన:—పూతినాశక మగు సూర్యకాంతి విడి దేహముమీద పడినపుడు స్వేదవశ మున దేహమునందలి సూక్ష్మజీవులు (రోగపదార్థము) వెలు పటికి లాగివేయబడి సూర్యకిరణములచే నశింపజేయబడును. ఇతరచికిత్సాపద్ధతులవలనను రోగనివారణ కలిగినట్లు కాన్పింప వచ్చునుగాని తరువాత వత్సరములలో ఆసమగ్రిమగు నివారణనలన రోగము తిరుగ కాన్పింప ననునైయుండును. నీలివర్ణోదకముచేత తఱచు దేహమును పక్షిక్షాళన జేయుట మంచిది.

15. ఉదేశికము:—నిద్రించు గది గోడలకు నీలిరంగు

వేసినచో యద్రేక మాశ్చర్యకరముగా తగ్గి, లేకుండ బోవును. లేదా (బయటనుంచినప్పు వెలుతురున కడ్డముగా) కిటికీలో పెద్ద నీలిరంగద్దమునైన నుంచవచ్చును. పిచ్చిరాదగిన యుద్రేకము గలవారు పిచ్చిఆసుపత్రిలో నిట్లుచేసి 2, 3 దినములలో గుదుర్పఁ బడిరి. చికాకు గలిగినట్టియు, కోపదారులైనట్టియు శిశువులకు వారుండుగదికిటికీలో నీలియద్దము నుంచినయెడల ఆచికాకు కోపదారితనము మిక్కిలి తగ్గినోవును.

16. ఉద్రేకము:—పడకగదిగోడలకు నీలిరంగు వేయుటయు, కిటికీలో పెద్దనీలిఅద్దమును అడ్డముగా నుంచుటయు చేసిన నీవ్యాధి యాశ్చర్యముగా గుదురును. పిచ్చి ఆసుపత్రిలో యుద్రేకస్వభావము గలవారికి 1, 2 రోజులలో నిట్లే కువలెనది. నాడీవ్యాధియు, చిరాకును గలశిశువులకు, వారుండుగది కిటికీలో నీలియద్దము ద్వారా వెలుతురును ప్రసరింపజేయుటచే పైవ్యాధులు కుదురును.

17. ఎక్కిళ్లు:—జీర్ణాశయములను, యూరికెత్తిత్తులనువేరు చేయుదానికి డయాఫ్రమ్ అనిపేరు. దానియొక్క కుంచనము (Spasmodic action) వలన యెక్కిళ్లు గలుగును. దీనికి జీర్ణాశయము ప్రధానకారణము. ఇట్టివి వైద్యులకు సామాన్య సిద్ధాంతములు తెలియకుండుటవలన ప్రాణాపాయముగా పరిణమించినవి. ఇందును శీతశక్తిప్రధానముగా నుండును గనుక మిరియాలసేటిని వేడిగా నుండగా త్రాగించిన తల్లను. లేదా వేడిపట్టిని, నాభిక యెగువను నాభిమీదను వేయనలెను. లేదా

వేడినీటి కూర్చుండబెట్టవలెను. శ్వాసబాగుగా నాపియుంచి నను నిది తగ్గును.

18. కలరా—కామోద్రేకము—కుష్టువ్యాధి.

కలరా:—భేదు లగునట్టి ప్రథమదశలో 5 బిందువుల కప్పుర ద్రావకము (Spirits of camphor) పంచదారమీద యిచ్చుచుండవలెను (?) నీలి సీసాలోనినీరు లోని కీచ్చుచుండ వలెను. తిమ్మరులు ప్రవేశించి దేశోష్ణము తగ్గియున్నప్పుడు త్రాగలిగినంత వేడినీటిని త్రాగించి పీతోదకము నీయవలసి నది. తిమ్మరులు, తీపులు నున్నచోట వేడినీటి సీసాలుగాని, వేడియిటుకలు గోతములోచుట్టిగాని యుంచవలసినది. వాంతి, భేదులను యెప్పుటి కప్పుడు గోతిలోపేసి మూయవలసినది. మామూలు పద్ధతులకన్న యీ పైపద్ధతులు మిక్కిలి గుణతరముగా నుండును.

19. కామోద్రేకము:—స్త్రీలలో - Nymphomania ritoris మొదలగు జననేంద్రియములందు కలిగిన వేడివలన నిదికలుగును. మోటనేసర్దుబాటు కానియెడల తీవ్రస్థితిగలుగును. శ్వామోదకములో తడిపినగుడ్డ మలుగులకును పొత్తికడుపునకును రాత్రి పరుండబోవునపుడు చుట్టి పరుండు నది. ఇట్లు వరుసగా కొన్ని రాత్రులుజేసిన అత్యద్భుత సుగుణములు గలుగును, శుక్లసప్తమునందువలనే 5, 6 మడతల పొత్తి చుట్టుటయును మంచిదే, కామోద్రేకము - పురుషులలో

(Satyriasis) రాత్రిపరుండబోవునపుడు శామోదకపు తడి పొత్తిని మలుగులకు కట్టిపరుండు చుండవలెను. వేడిచేయని పదార్థములను తినవలెను. గ్రుడ్లు మొ॥ నాహారములను మానవలసినది. ఆరుబయట పరిశ్రమచేయవలెను. పై తడి పొత్తివలన జననేంద్రియ సంబంధమైన నాడులు చల్లబడి కామోద్రేకము తగ్గిపోవును.

20. కుష్టు (Leprosy):— ఈ వ్యాధి ప్రపంచమందంతటను అసాధ్యముగా బేర్కొనబడినది. కాని హిందూదేశమున సూర్యకిరణచికిత్స ప్రచారమునకు తెచ్చిన జ్వరప్రసాదులు పీతోదకముచే నీ వ్యాధిని 6 మాసములలో కుదుర్చగలుగుచుండును. రక్తోదకముతో జోడించి పీతోదకమువాడుచు, అది త్య షేటికా స్నానములుగాని కేవలము ఆతఃస్నానములుగాని చేయుచుండినచో నీ వ్యాధి యికను త్వరగా నయమయ్యెడిది.

21. కండ్లకలక:—శ్యామోదకము అప్రతిమాన మైనది. రాత్రి పరుండబోవునపు డానీటితోతడిపిన తడిపొత్తిని కన్నుల మీదను కణతలమీదను వుంచవలెను. వ్రాత కుట్టుపనిగల వారు లాంతరుకు నీలిగాని ఆకుపచ్చగాని అద్దము అడ్డము పెట్టవలెను.

22. క్షయ:—అదిత్య షేటికయొక్క వాడుకయొక్కలాభములు బాగుగా తెలిసివచ్చిన తరువాత దీని నక్కదానితోనే గాకున్నను దాదాపు యిదే యీ దుర్భరవ్యాధిని

నిర్మూలంపగలదిగా నేర్పడవచ్చును. ఇంతవరకు శ్వాసాశయ వ్యాధుల గుడుర్చుటలో నెప్పుడు నిది యపజయమును బొంద లేదు. ఆసన్నమరణమైన వ్యాధిసయిత మొకటి దీనిచే గుదిరి నది. చర్మముమీద పడిన సూర్యకిరణములు శిలీంధ్రముల నశింపజేసి స్వేదముఁ గలిగించి శుద్ధిచేయును. బలహీనత కలుగదు. ఇతరవిధములైన స్వేదప్రక్రియలవలన బలహీనత కలుగును. రక్తాభివృద్ధిము సరికట్టున దగుట వెత్తురుపడు నప్పుడు నీలికాంతి శ్వాసాశయములపైఁ బ్రసరింపజేయవలెను. రక్తాభివృద్ధిము లేనియెడల ఊదాకాంతిని వాడవలెను. రక్తాభివృద్ధి మున్నప్పుడైనను వేడినీటి పాదస్నానము లత్యంత గుణయుతములు. యావత్తు దేహమును తుడలును అసగా పాదములు, చేతులు బాగుగా మర్దనచేయవలెను. కోకుగారి టీకా రసమువలె మానవదేహనాళసముజేయక క్రుత్కును ఆపునట్టిది సూచ్యకాంతి.

23. గండమూలః.-చాల మొండివ్యాధి. పూర్తిగా ఆచిత్వ ప్లేటికతో నాతపస్నానము చేయుట, బహిరంగప్రదేశములలో చేసిన న్యాయామము, శుద్ధమైన ఆహారములవలన నిది గుడు రును. కగురుగల పదార్థములు, పండిమాంసము, వెలుతురు కాని గదులలో నివసించుట, సూర్యకాంతి -చొరని తేమ చీకటి గల లోయలలో వసించుట పూర్తిగ మానవలెను. సూర్య కాంతి చొరని కొండలలోయలలో నివసించుటవలన స్విట్జర్లడు మొలగు దేశములలో కంటముక్తిద పొడగూటి కోర

(Goitre) పెరిగి, మానసిక మాంద్యమును (Cretivism) గలుగుచున్నది. పీతోదకముతోగాని, గ్రహం రొట్టెతోగాని, గ్లూటెన్ రొట్టెతోగాని (వీనిలో తవుడు చేరియుండును) ప్రేగులు చలించుచుండునట్లు చూడవలెను.

24. గర్భాశయచ్యుతి (prolapsus Uteri) గర్భాశయము నుండి కొలదినిమిషములు పైకిని వెలుపలికిని కాంత శక్తిగల చేతిని చలంపవలయును. గర్భాశయములోపలికిగాని వెలుపలికిగాని నంగిపోయినప్పుడు తగు నేర్పఁచేత స్థానమందుండు నట్లు సరిచేయించి రొండు మూడు దినములు వెల్లకిల పరుడ బెట్టవలెను. ఆ రోజులలో దినమునకు రెండుతూతులు కాంత శక్తిగలచేతితో గర్భాశయమునుండి వెలుపటికి చాలసము చేయవలయును. రోగియును తా నట్లే చేసుకొనుచుండవలెను. ఈ చుర్భరమగు వ్యాధి యిట్లు కుదర్చు సాధ్యమగును. నిద్దుర లేచుటతోడనే 5 నిమిషములున్నూ పరుడబోవునప్పుడు 5 నిమిషములున్నూ రోగి తనహస్తముతో గర్భాశయమునుండి వెలుపటికిన్ని పైకిన్ని హస్తచాలనము చేసుకొనుచుండవలయును.

25. గొప్పమానసిక రోగనివారణములు (The greatest mental cures):—కొద్దిగొప్ప మానసిక శక్తులగర్భి నున్న తత్త్వము గలిగిన వారికి మానసిక రోగనివారణము సులభమగుటచేనది. అధిగోచరముతో చేసిన అతవస్థానమువలన బాధ్యుని

మలిసమైన స్థితులయందు ఆశక్తి సున్నితముగా దేహములో ప్రవేశించి అందలి మాలిన్యమును కరగించివేయును. మానసిక శాస్త్రము వేదాంతశాస్త్రము యీవిషయమున అద్భుతముగా సాయపడుచున్నది. దేహమనోశక్తుల నశింపజేయు కామకోపధర్మభాద్యరిషడ్వర్గమును జయించి ప్రేమ భక్తి మొదలగు దేహమనోశక్తులకు సమతనుదార్థ్యము నొసంగగల సన్ధానములను పై శాస్త్రములు బోధించుచున్నవి.

26. గర్భధారణము, ప్రసవము:—నూతనజీవము లోకములోనికి రావలసియున్నప్పుడు తల్లి ముందుగా తొమ్మిది మాసములు మోయవలయును. ఆకాలమున బామె ఆరోగ్యము గను ఆనందముగను నుండి ఉదాత్తమగు నాశయములను గలిగియుండవలయును. అనేక విషయములయందు గర్భధారణము కలుగకుండునట్లు చేసికొనుటయే మేలుగా నుండును. కాని గర్భధారణమై ఒకటివి గర్భస్థుడైన తరువాత గర్భస్థావమును కలిగిదుకొనుట మాత్రము హత్యయేయగును. దుర్భరమగు నేరమే యగును. గర్భధారణమైన తరువాతకొన్ని వారములవరకును గర్భాశయము ననుసరించిన భాగమునగు దెచ్చుటను మర్దనముగాని విహ్వత్కరణములనుగాని తగులనీయరాదు. తరువాత మాత్రము మర్దనము ఆతపస్సానములవలన గర్భస్థమగు శిశువునందు నూతనచైతన్యము గలిగి శిశువునందు మానసికచార్పల్యము ఉన్మాదము మొదలగు వ్యాధులు కలుగకుండును. సుఖప్రసవము కలుగవలయు అనునది దేహ

దాద్యము తల్లికి గలుగును. తక్కువ. వస్త్రములు భరించు చుండునట్టి, దిగంబరులు అయినట్టి వారియందు ప్రసవము బాధాకరమే గాదు. దీనికి కారణము ఆతపస్సానములే. అప్పు డప్పుడు చేసిన వేడినీటి కటిస్నానమువలనను, ధాతుకాంతశక్తి వలనను అద్భుతముగా సుగుణములు కలుగును. ఆరుబయటి సూర్యకాంతి, గాలి, చన్నీటి స్నానములు మొదలగువాని మహా దుష్టములను గ్రహించి అవలంబించిన శ్రీమతి యెలిజబేతు కేడ్డిస్టేట్ అనునామె ప్రసవము నందెట్టి బాధయు తాను బొందియుండలేదనియు ప్రసవించినదినముననే కుటుంబముతో గలిసి భుజించుచుంటిననియు ప్రకటించినది. గర్భభారణము కలిగిన తరువాత తేలికయగు వ్యాయామముచేయుచు ఏదిన మున కాదినము ప్రేగులయందు మలము నిలువకుండునట్లు చేసికొనుటయు చాలయుపయోగకరముగా నుండును. తేలిళ్ళ వలన వికారము మొదలగునవి గలిగినయెడల రెండు పెద్ద చంచాల సీలివర్ణోదకమువలన మంచి మేలు గలుగును.

27. గ్రహణి:—అతిసారమునకువలెనే చికిత్స. సీలివర్ణోదకము ఆసనముగుండా ఎనిమూడవారా ఎక్కించుటవలన రక్తము పడుట ఆగిపోవును.

28. మొలిమలు:—ఆదిత్యపేటికతో చేసిన ఆతపస్సానమువలన నద్భుతముగా నివి కుదురును. చిక్ చినాటిలో నొక యువకుడు మొలిమలు, ఒంటితలనొప్పిచే చిరకాలము బాధ పడుచుండెను. ఆదిత్యపేటికాస్నానముచే నవి రెండును నిమ్మలించినవి.

29. పుట్టుమచ్చలు:— అసహ్యకరముగా కనబడుచున్నట్టి పుట్టుమచ్చలు, నీలిసీసాలోని నీటితో కలిపి నిమ్మరిసము చర్మములోని కినుకునట్లు దుర్బటచే నవికనపడకుండా పోవును. ఇట్లు ఉదయము సాయంకాలములయందును రెండు మూడు దినములు దుష్పనలయును.

30. చేతులు బిరుసెక్కుట, పగులుట:— నీలిసీసాలోని నీటితో తరచుగా కడుగుచుండుటవలన చర్మమునందలి బిరుసుతనము పోయి మెత్తపడును.

31. పుండ్లు, రాచకురుపులు:— ఇవి కలుగుట నాడుల శక్తి తగ్గినదనియు, రక్తమునందు నూతనోజ్జీవము కలిగించుటవసరమనియు సూచించును. మర్దన అతపస్సానములు ఎక్కువగా పనిచేయును.

32. కంతులు, కాయలు, పులిపిరికాయలు:— భూత అద్వైతముతో కాచుటచే నివి కరిగిపోవును. 1 మొదలు 5 నిమిషములవరకు భూశిస్తముతో సూర్యకాంతిని కేంద్రీకరించిన నివి కరిగిపోవును. అనసరమగునేని యిట్లెక్కితూరులు వరుసగా చేయవచ్చును. ఒక సూర్యకిరణచికిత్సకును 15 శకములు సూర్యకాంతిని ఇట్లు కేంద్రీకరించుటచే ఒక పులిపిరికాయ కరిగిపోయినది.

33. పాదములమీద కలిగెడి కాయ లేక కణము:— (Corns) దీనికే చికిత్సకావలసి యును. ఇట్లు చేయుట

వైభాగము మంగళిక త్తితో కోసివేసి అడుగున మొద్దుగానున్న భాగమును భూతలద్దముతో కాల్చిన కాలికమగు మాండ్యము నశించి చర్మము చైతన్యవంత మగును.

34. పుటుకలో కలిగిన చర్మవైవర్ణ్యము:— చ ర్మ ము నందు వివర్ణముగానుండి చర్మమునకు వికారముకలుగ జేయునట్టి భాగములు భూతలద్దముతో కాల్చినచో ఆవైవర్ణ్యము పోయి చర్మమునకు సహజమగు రంగు గలుగును. సూర్యకిరణము నున్ని తత్త్వములలోనిదగుటచే కాల్చుటచే గలిగినమచ్చ తోడనే మాసిపోవును. ఆవపిండితోపేసిన పట్టీవలన కన్న భూతలద్దముతో కాల్చుటవలన కలుగు బాధయు తక్కువగానే యుండును. అగప్టన్ బారస్టు అనువారు భూతలద్దముతో ఇట్టి వైవర్ణ్యమును, కంతులను అనేకము కుచ్చిన్నారు. బ్యాబిట్ గారును, న్యూయార్కులోని కాంతశక్తి కళాశాలలోని స్నాత కులును ఇట్లే అనేకచికిత్సలు చేయుచుండిరి. చర్మవైవర్ణ్యము విద్యుత్ కిరణములకన్న, ఈభూతలద్దముతో 10, 20 మారులు నడిగా కుదురును. భూతలద్దమునకు ముందుగా నీలియస్ట్రము నుంచి ప్రయోగించుటచే వైవర్ణ్యము తొందరగా తగ్గి చర్మ మునకు మార్దవము కలుగును.

35. చుండు:— పుర్రెను శుభ్రముగా కడిగి నల్లవర్ణా దకముతో మర్చనచేసినయెడల పెండ్రికలు రాలుట అగ బింగ మొలన నారంభించును. మధ్య మధ్య పసుపువర్ణాదినగును. సహితము మర్చనజేయవలసి యుండును. పెండ్రికలు ముచ్చ

బారి బిరుసెక్కియున్నప్పుడు నీలివర్ణోదకమువాడిన, గడ్డము మీది వెండ్రుకలు మెత్తపడి మృదువుగా నుండును.

36. చచ్చువాతము (Paralysis):—నాడులయందత్యంత మగు నిరోధము గలిగినప్పు డిది గలుగును. మెడడునం యొక భాగమున రక్తము గడ్డకట్టి నాడీనిరోధము గలిగించినప్పుడే రెండవవైపున నున్న దేహభాగము చచ్చుపడిపోవును. నాడీ నిరోధము గలిగినప్పుడు చైతన్యమును గలిగించు వైహాయస ములు సైతము ప్రసరింపమానును. శిరస్సుయొక్క వెనుక భాగమునను, ముచ్చిలిగుంటమీదను వడ తగిలినప్పుడు చేసినట్లు వేడినీటిని పోయవలయును. ఇట్లు అనేకతూరులు చేయవలయును. మెడలమీద పచ్చని రంగుగల అద్దముతో కాంతిని ప్రసరింపజేయుచు ఆదిత్యపేటికాన్నానము జేయింప వలయును. జ్ఞాననాడులను కాంతశక్తిగల చేతితో పైకిని చలననాడులయందలిచచ్చు క్రిందికిని చాలసముచేయుటచే తగ్గును. నీలినర్ణారోపితమువేసిన పాలపంచదార (Sugar of milk) నాడిన వేడితగ్గును. హోమోపతిమందులలో టీ త్రాగుచు చాలో నాలుగోవంతు $1 \times$ శక్తిగల నాభిమాత్రలు అరగ్లా సెడు నీలివర్ణోదకములో గలిపి ప్రతిరెండుగంటలకు పెద్దచాచాడు (Table—spoonful) చొప్పున యిచ్చుచుండవలయును. కాలికవ్యాధులయందు పీతనర్ణోదకము మిక్కిలి శ్రేష్ఠమయినది. వెన్నుపాములో క్రిందిభాగమున అవనిరోధము గలిగినప్పుడు పొత్తికడుపు, కాళ్లు చచ్చుపడిపోవును. మలుగులపై పచ్చని

సూర్యకాంతిని ప్రయోగించి కాంతశక్తిగల చేతితో సవ్యాప సవ్యముగా పాదములనుండి నడ్డివరకును నడ్డిచుండి పాదముల వరకును సమగ్రముగా మర్దనచేయవలయును. ఉద్దీపనకరములై రక్తమునందు చేతన్యముగలిగించునట్టి గోధుమ, ముల్లంగి, కొయ్యతోటకూర మొదలగుపదార్థములను భుజింపవలెను. ఒకే అవయవము చచ్చుపడినప్పుడు దానిని ఏకాగ్రవాత మందురు.

37. జీర్ణాశయదాహము:- ప్రతి కొలది నిముసములకును ఒక్కొక్క గ్రుక్కెడు చొప్పున నీలివణ్ణోదకము త్రాగు చుండినయెడల భయంకరమగు నీ వ్యాధి నయమగుచున్నది.

38. జీవనసరళిలో మార్పు:- జనసేంద్రియములనుండి రక్తము తుదలకంట వ్యాపింపజేయుటకుగాను కార్కు, పాదములు, బాహువులు బాగుగా మర్దనజేయవలయును. ఇట్లు చేయనియెడల రక్తమంతయు స్వాభావికాభిసరణము లేకుండుటవలన ఉదరమునందు కంతులుగా నిలిచిపోవును. లేదా జీర్ణాశయము, శ్వాసాశయములు- నీనియందు జేరిపోయి జీర్ణాశయ, శ్వాసాశయసంబంధములగు దుర్బరవ్యాధులను గలిగించును. ఈ జీవనసరళియందలి మార్పునే తత్వము ఫిరాయించుట యందురు. 35, 40 సంవత్సరముల మధ్య గలుగును. దిగంబరముగా ఎండలోను, గాలిలోను తిరుగునట్టి జాతులయందు రక్తము అత్యంతశుద్ధముగా నుండుటవలన స్త్రీలయందు రజోదర్శనము సాధారణముగా గలుగదు. ఆ వయస్సున రక్తము అత్యంతము మలినముగా

వలన అతపస్సానములవలన స్వేదము గలిగించి మాలిన్య విమోచనము గలిగించుకొనవలయును.

39. జ్వరము, ఆహికజ్వరము:—మన మందువైద్యుల కీ వ్యాధియొక్క తత్వము బోధపడినట్లు కన్పింపదు. వివరించుట కిచ్చట కొద్దిగా ప్రయత్నించెదను. ప్లేహమునందలి శీతశక్తులు దేహమంతటను వ్యాపించి అచట సున్నితముగానున్న చర్మము నందలి స్పర్శగుణముచేత చలి గలుగును. శీతశక్తు లొకవయి పున విజృంభించుచుండ అంతరంగమున పిత్తకోశమునందలి వేడిమి అంతరవయవములను దహించివేయుచు అత్యంతమగు తాపమును దాహమును గలిగించును. చల్లదనము గల్గించు నట్టి పుల్లనివైన నిద్దురసముతో గల్పిన నీరునారంజరసము మొదలగునవి త్రాగించుట మంచిది. శీతశక్తులు చర్మమున కంటి వ్యాపించి పెనుకకు మరలగానే అంతరంగముననున్న వేడిమి తుదలకంటి వ్యాపించి జ్వరమును కలిగించును. అప్పుడు అంతరంగమున శీతశక్తులు వ్యాపించి యుండును. వేడినీటితో చేర్చి కారపునీటిని త్రాగించిన (వేడినీరే చాలును. పు||వె||రా||) మంచి సుగుణము గలుగును. ఈమందును తీసికొనుట కింకొక మార్గము గలదు. రెండు చిన్న కారపుటండలను ఒక్కొక్కటి రెండు గురి గింజలతూకముగలవాటిని సంపాదించి జ్వరము హెచ్చుగా నున్నప్పు డొకటియు, జ్వరము లేనప్పు డొకటియు పుచ్చుకొనవలయును. ఒక వైద్యుడు కేవలము మిరియముతో

(మంచి జ్వరపు రోగులకు స్వస్థత కలిగించెను. ఆహికజ్వరము)

వాడుకొను ఈవస్తువు క్వేనాకన్న అనేకరెట్లు నిరపాయమైనది. మర్దన, స్నానములు సహితము మిక్కిలి మేలయినవి. శలిజ్వరమును కలిగించునను సూక్ష్మజీవులు పిత్తకోశము, స్త్రీహము మాంద్యముగా నున్నప్పుడే వృద్ధిబొందును.

40. తిమ్మెర్లు:—చల్లని చలననాడులు క్రిందికి వ్యాపించుటకు బదులు పైకి వ్యాపించినప్పుడు తిమ్మెర్లు గలుగును. క్రిందికి రుద్దుటవలనను వేడినీటితోగాని ఆవిరితోగాని చికిత్స చేయుటవల్లను తగ్గును.

41. తెల్లసెగ:—ఊదావర్ణోదకము యోనిగుండలోని కెక్కించుటవలన గుడారును. మలబద్ధకము లేకుండ చేయవలయును. భరింపగలిగిన యెండలోను, గాలిలోను తిరుగుటవలన తత్వము బలపడును.

42. తెగత్రాగుట త్రాగుబోతుతనము:—సేరములలో ఎక్కువభాగము దీనివలననే కలుగును. త్రాగుబోతుయొక్క సంతానము అయోగ్యులగుదురు. జీర్ణాశయమునుండి పైకిని వెలుపటికిని కాంతశక్తితోగూడిన హస్తచాలనము చేయవలయును. వీలుగానున్నప్పుడు అదిత్యపేటికాస్నానములు చేయించినయెడల దేహమునందలి మాలిన్యములు బోయి శుభ్రస్వము గలుగును.

43. తోటికలోపుండు:—గొంతునుండి బుజముల కైపునకును కంఠమునుండి పాదములవరకును హస్తచాలనము

చేయవలయును. వ్యాధి తీవ్రముగా నున్నప్పుడు శిశువునకు ప్రతి 15 నిమిషములకున్న చిన్న చంచాపట్టునంత నీలివర్ణోదకము నిచ్చుచుండవలయును. పాదములు కాళ్లు రుద్దుచుండవలయును. పాదములకు ఆవపిండి పట్టువేయవలెను.

44. నిద్రలేమి (Insomnia):—మెలకువతోనున్న కాలమునందు మెదడునందలి అణువులుకొన్ని దహించి వేయబడును. నిద్రాకాలమునం దవి తిరిగి యుత్పత్తియై వృద్ధి నొందును. కనుక మనస్సు ప్రశాంతముగా నుండవలయు ననిన సుఖనిద్రయవసరమే యగును. వెల్లకిల పరుండుటవలన నిద్రలో గురకయేర్పడును; కలులును కలుగును. జననేంద్రియములతో సంబంధముగల నాడులు వేడియొక్కను. కాన వెల్లకిల పరుండుట కూడదు. పక్షుల రెక్కలయందలి మెత్తని తూలికలచే తయారు చేయబడిన పరుపులును మంచివికావు. (దూదిపరుపులును యిట్లే). భోజనము చేయుటతోడనే పరుండువారు కుడిచేతి మీదగాని పొట్టకుడిచేతిమీదగాని పరుండుట మిక్కిలి శ్రేష్ఠమయినది. నిద్రలేమిచే భాధపడువారు యీక్రింది నియమముల ననుసరింపవలయును. రాత్రులయం దెక్కువగా వ్రాయుటగాని చదువుటగాని మానవలయును. ప్రతిదినమును సాయంత్రమున వడిగా నడువవలయును. దేహముపైనుంచి క్రిందికి మర్దన చేయవలయును. ఎండలో చెమట కలుగునటు చేయుచుండవలయును. పరుండబోబోవు నప్పుడు నీలివర్ణోదకము త్రాగవలయును. పరుండబోవునపుడు వేడినీటి పాదస్నానము

చేయవలయును. నీరసముగాను ఆకలిగానున్నయెడల తేలికయగు నాహారమును తినవలయును. విషయుతము లగు మత్తు పదార్థమును మాని వేయవలయును.

45. నిరురలో చికిత్స:—ఒకమనిషి నిద్రించుచున్నప్పుడు మానసిక సంబంధముగ వైహాయసము లందలి స్థూలతత్వములును రక్తముయొక్క ఎక్కువ భాగమున్నూ నుమరునందుండి వెలువడియుండును. అప్పుడు మానసికశక్తి ఎక్కువగా పనిచేయును. నిద్రావశుడైయున్నవాని దేహమునందలి ఉద్దీపక శక్తులను దేహమునం దంతటను ప్రసరింపజేయునట్లు బలముగ భావనము చేయును. ఆశక్తి సున్నితమైవిద్యుచ్ఛక్తివలెవ్యాపించుచున్నట్లునీకుభావనయందుగోచరింపగలదు. ఈశక్తి నేరోగగ్రస్తమయినభాగమునకుమరలింపుము. లేదాదేహమునందు సౌమ్యతనుగలిగించి సుఖనిద్రగలుగునట్లు జేయుము. “ఆదేశచికిత్స” (Suggestive Therapeutics) అను పత్రికకు సంపాదకులుగా నున్నసిడ్నీ ఫ్లవర్ అను నాయన చికాగో నివాసి. ఈవిషయమయి అనేకమగు ఉపయోగకరమగు సూచనలు చేసియున్నాడు. పగటిపూట బోధించుటవలన కన్న రాత్రులయందు నిద్రించుచున్న శిశువులగురించి భావనచేయుటవలన సత్ప్రవర్తన కలిగింపవచ్చు ననియు అది చిరకాలము నిలిచియుండు ననియు వ్రాసినారు.

46. న్యూమోనియ:—ఆదిత్యజేటకత్తో చికిత్స చేసినయెడల దుర్భరము ప్రాణాపాయకరమునగు ఈవ్యాధి

ముగ్గు కునుగును. సూర్యకాంతి లేనప్పుడు అవిరిపట్టుట మంచిది. తుదలయందు చేయబడిన మర్దనమును మిక్కిలి గుణ కరమైనదే. ఊపిరితిత్తులమీద నెప్పుడును తీవ్రముగా రుద్ద రాదు.

47. నాడీదాహము:—మలేరియావలనను, దుష్టరక్తము వలనను, అతిమాత్ర సంగమమువలనను, చుట్టసారాయి త్రాగుట మొదలగువానివలన నాడీశక్తి వ్యాపించు వాహికలు బలహీనమై అరికట్టబడును. అప్పుడు నాడీశక్తి అరికట్టిన మాలిన్యముల వెలువరింప ప్రయత్నించుటలో నాడులయందు తీవ్రమును, దుర్భరమును నగు బాధలు గలుగును. కణతలనుండి చెవులకుముందుగా దంతములలోనికి కొన్ని నాడులు వ్యాపించి యుండును. చన్నిటిలో నీలివర్ణోదకములోనైన శ్రేష్ఠతరము. కుడి ఎడమచేతివేళ్లను ముంచి కుడిచేతివేలికొనలు కుడిచెవి కెరుగుగను, ఎడమచేతివేలికొనలు ఎడమచెవి కెరుగుగ నుంచి క్రిందికి చాలనము చేయవలయును. తరువాత శిరస్సునకు కుడి ఎడమభాగములయందు పైనుండి భుజములవరకును దిగువ చేతులవరకును చాలనము చేయవలయును. శాశ్వతనివారణోపాయముగ సూర్యకాంతిస్నానములను మర్దనచేయవలయును. మానసిక శక్తిని వృద్ధిపరచుకొని తీవ్రమగు భావనాబలముచే యీ బాధలు లేకుండునట్లు సంకల్పించిన అత్యద్భుతమైన మేలు గలుగును.

48. నాడీక్షయము:—(Neurasthenia) దుఃఖము, నిద్రలేచు

మొదలగువానివలన నాడులయందలి వైహాయసములు నశించి పోవును. దుష్ప్రవర్తనము, అమితసంగమము, పొగాకు వాడుట త్రాగుడు మొదలగునవియును, ఎప్పుడును యింటనే కూర్చుండు స్వభాసమును మానవలయును. ఇందుకు బదులు అవసరమైనప్పుడు విశ్రాంతి తీసికొనుచు ఆరుబయట గాలిలో తగినంత దేహపరిశ్రమ చేయుచు ఆతపస్సాసములు, మద్దన-వీనివలన నాడులయందలి శక్తిని వృద్ధిపరుచుచుండ వలయును. సముద్రమునకు సమీపముగానున్న ప్రదేశములలో నివసించుట వలనను నాఙ్గీశక్తి వృద్ధియగును. కావలసినంత నిద్రయును నాఙ్గీక్షయమును నివారించగలిగినదే. సుకల్పబలముచేతను ఆత్మవిశ్వాసముచేతను నైతము నాఙ్గీక్షయము లేకుండపోవును.

49. నల్లమందువాడుట:—నల్లమందు వాడుటవలన మనస్సు పంకిలమై దేహశక్తులు నశించిపోవును. చిరకాలము నుండియు వచ్చుచున్న అజ్ఞానవశమున నల్లమందు ననేకులు వాడుచున్నారు. ఇందువలన అనేకవేలమంది యీ కురభ్యాసము వలన నశించిపోవుచున్నారు. బంగారము 100 X సోమోపాపతిమందు. ఈమందును బహుసేవింజునత మాత్రము నీనమునకు మూడు చొప్పున పుచ్చుకొనుచుండుటవలన ఈ కురభవాదుల తగ్గిపోవును. సోమోపాపతిమందులలోనే నల్లమందు ప్రాచీనము హెచ్చుశక్తిగల (High attenuation) దివ్యమందు 6 చుక్కలు పుచ్చుకొనుట మంచిది.

 (డాక్టరు బాబిట్ గారు సోమోపతిమందులు నిరుపద్రవకరమైన నని భావించురు. వీరినలనే సోమోపతీని ప్రకృతి వైద్యభాగములలో భావించువారు కీ॥ శ్లే॥ హేస్రీ లిండ్లహోర్, యమ్. డి. గా రొకరు. కాని కేవల మగు ప్రకృతిశక్తులతో చికిత్సచేయువారు యింహనుయత్కించి చపద్రవ మున్నదనియే భావించురు. సోమోపతి మందులలో హేచ్ఛక్తి గలిగిన మందునం డెల్ల మందుభాగము నూత్నాతిసూక్ష్మముగా నుండును. ఇట్లు 100 X అను గుర్తు గల శక్తిగలిగిన మందునందు మందుయొక్క భాగము 1 క్రింద 1 దీనితరువాత 100 సున్నలు (one by one with 100 cyphers) పెట్టిన నెంత యగునో అంతమాత్రమే యుండును.

50. నంజు:— ఆదిత్యచేటిక కలదు గదా. ఉదారంగు అద్దముల కాంతి పైత్యకోశము, జీర్ణకోశము నీని వైబడునట్లు సూర్యున కెరురుగా కూర్చుండుటవలనను, సూర్యునికి వీపు చూపించి కూర్చొనునప్పుడు ఉరంగు మూత్రపిండములపై బడునట్లును కూర్చుండుటవలన నంజువ్యాధి కురుచును. ప్రపంచమునం దితనరకును వాడుకలోనున్న చికిత్సలలోనికెల్ల యిదియే గుణతమమైనది. దేహమునందు వ్యాపించియున్న దుష్ట మగు నీటిని యిదిసహజమగుమార్గమున వెలువరించి వేయును. మూత్రపిండములను పైత్యకోశములను సుజ్జీవింపజేయుటవలన రోగకారణము నశింపును. మర్దనమువలన మరింతమేలు కలుగును. ఉదరమునందు గలిగిన నంజునకు జలోదరమని పేరు.

మేదస్సునందు గలిగిన నంజునకు మేదోనంజని పేరు. ఇదే వృషణములందు గలిగిన బృహత్తునిపేరు. ఇదే స్త్రీలయందు గలిగినప్పుడు గూడ యందురు. బృహత్తు గలిగినపుడు తేపకు 15-20 నిముషముల చొప్పున వృషణములమీద ఎఱ్ఱరంగు అద్దమును కేంద్రీకరించుట, యిట్లే ఊడారంగు కుప్పెను కేంద్రీకరించుట, లేదా కేంద్రీకరోపకరణముతో నెఱుపు ఊడా రంగులను కేంద్రీకరించుట చేయవలసినది. శస్త్రము చేసి నీరు తీయుటలో దేహమున కవసరమైన రక్తముగూడ పోవును. మరియును శస్త్రము చేసిన పుండు కుళ్లెత్తును. కనుక శస్త్రము కూడదు.

51. నాట్యము:— రాత్రులయందు ప్రొద్దు పోకుండు నట్లును త్రాగుడుతో సంబంధము లేకుండను ఆపులతోకలిసి చేయు నాట్యములందు దేహమునందలి కాంతశక్తి పరివర్తనము నందును, ధాతుసంబంధముగు వైహాయసములు సున్నితముగు వాహికగల వగును. ఆనందప్రదమైన క్రీడయు సగును.

52. నడుము నొప్పి:— కాంతశక్తిగల వెచ్చనిచేతితో నాభికెదురుగా వెనుకవైపున నడుముపై సవ్యాపసవ్యముగా హస్త చాలనము చేయవలయును. వేడినీటి కటిస్నానములు గాని బాధగలచోట వేడినీటి రబ్బరుతిత్తితో కాచుటగాని మంచిది.

53. నోటిపూత:— సీలివర్ణోదకము నోటితో పుష్కరింప

తరుచుగా ఉపయోగించుట వలయును. ఇట్లు రెండు మూడుసార్లు చేసి చివరకు ఒకటి రెండు గుక్కలు నీలినర్జోదకము త్రాగవలయును. బాధ యెక్కువగానున్న యెడల దినమున కిట్లు రెండు మూడు తూరులు చేయవలసియుండును. ఈచికిత్స చాలతూరులు గారిడినలె పనిచేసినది. నాలుక పగులుట, చిగురు వాచుట, మొదలగు వానియం నొక్కతూరి పుక్కిలించుట వలననే మేలుగలుగు చున్నది.

54. పీతోదకము :— పసుపుపచ్చనిరంగుసీసాలో పోసి రెండుగుంటలకు తక్కువ లేకుండునట్లు యెండలో నుంచిన నీటికి పీతోదక మని పేరు.

55. పైత్యజ్వరము:— చలిజ్వరమువలెనే ఉండును. ఇంకా చలియును తీవ్రమగు జ్వరమును నుండును. చలిజ్వరమునకు వలెనే చికిత్స. జ్వరోష్ణము హెచ్చుగా నున్నప్పుడు దేహమునకు చన్నీటిగుడ్డలు చుట్టి వాటిపై గొంగళ్లు చుట్టవలయును. దాన చెమటగలుగును. హోమోపతిలో తక్కువశక్తిగల నాభి మాత్ర నీలినర్జోదకముతో కలిపి యివ్వవలయును. చిన్ని చెమట నాభిహోమోపతి IX మాత్రలు ఒకగ్లాసెడు నీలినర్జోదకముతో చేర్చి ఆసీటిలో తేపకు ఒకపెద్ద చంచాడు నీటిని ప్రతి గంటకును యిచ్చు చుండవలయును.

56. ప్రేగులయందు మంట :— బాలెంత జ్వరమునకు వలెనే చికిత్స. తరుచుగా అదిత్యపేటికాస్నానములు చేయుచు

డిన యెడల అంతరవయవములయందు మాలిన్యములు చేరవు.

57. పిచ్చి:—ఈక్రింది కారణములచే పిచ్చిగలుగును:—
జనసేంద్రియములను దుర్వ్యయము చేయుట, నాడలయందా
గలిగిన యుద్రేకము, సారాయి మొదలగు దుష్పాసీయముల
ద్రావుట, నెమ్మదియైనట్టియు గాఢమయినట్టియు నిద్ర
లేకుండుట, విశ్రాంతి లేకుండుట, మన్మథేశము. అసూయ,
ద్వేషము, గృహసంబంధములగు ఆపదలచే గలిగిన దుఃఖము,
ఎప్పుడును తన ఆరోగ్యమును గూర్చినచింత - వీనివలన మెడడు
నందు మార్పులుగలిగి పిచ్చిపుట్టును. దారిద్ర్యము, ఎడతెగని
షనివలన గలిగిన దౌర్భల్యము మొదలగు వానివలనను నిద్ర
కలుగును. ఆతపస్సైనములు, కాంతశక్తితో గూడిన మర్దన,
వేదాంతము, వీనివలన నిద్ర తగ్గును. సంశపారంభర్యముగా
నున్న పిచ్చియయినను మానసిక చికిత్సచే కురుతును. పిచ్చిలో
మతపిచ్చి యనునది కొకటి కలదు. శుద్ధమగు మతము నుండ
రమై ఆనందదాయకమై యుండును. కాని భగవంతుడు నిరం
కుశప్రభువనియు, ఈప్రజ లుండరును నిత్యమగు ఆతని కోపము
నకు బలియగుచున్నట్లును, ప్రపంచమునం దంతయు దుఃఖము
పిచ్చి, బాధ, రోగము మొదలగువానిచే నాతడు నిండించి
నాడనియు, సుఖము, ఆనందము అందువలన మనకు లేకుండె
ననియు మూఢవిశ్వాసము బోధించుచున్నది. 40 సంవత్సర
ములకు పూర్వము నేను (బ్యానిట్) పిచ్చిచైతన్యశాలలను
పరిశోధింపగా పిచ్చికి ముష్టిమైథునము మొదటి కారణము
యు మతపిచ్చి చెందవ కారణమనియు గనుగొంటిని. దేహ

శక్తులను వినియోగించక తరుచుగా మత్తకర్మలను సమ్మియుండుటవలన నిది కలుగును. తాను చాపము చేసితినినయు వానికి నిక సెట్టి కలిహారము లేదనియు భగవంతుడు తన్ను పాలింపడనియు భయపడుటవలన పైతము పిచ్చికలుగును. కాలక్రమమున భగవంతుడు దయాసముద్రుడనియు పతితపావనుడనియు సర్వజీవహితంకరుడనియు, సర్వశ్రేయైకసుఖదాతయనియు సమ్మికబ్రబలినకొలదిని ఈమతపిచ్చి నశించిపోవును.

58. హండ్లు బిగియుట (Lock Jaw):— ప్రాణోపద్రవ కరమైనదని భావించబడు నీ వ్యాధి యీక్రింది చికిత్సచే సులభముగా కురుచును. 100 డిగ్రీల (F. H.) వేడిగల నీటిలో చెవికి క్రిందనున్న జేహభాగమంతయు నుండునట్లు కూర్చుండ బెట్టి నీటియొక్క వేడిమిని క్రమముగా పెంచుచుండవలయును. ఇట్లు 15 మొదలు 30 నిమిషములవరకు నీటిలో కూర్చుండ బెట్టి తడి తుడిచి క్రింది దస్తుడనుండి భుజములవరకును, క్రింది దస్తుడనుండి వెన్ను పొటను హస్తచాలనము చేయవలయును. వేడినీటి సీసాలు పాదముల నంటునట్లుంచ వలయును. తలకు వేడి తగులకుండునట్లు కప్పియుంచి ఆదిత్యపేటికతో చేసిన ఆంపస్నానము వలన మిక్కిలి మేలు గలుగును.

పక్షవాతము:—చచ్చువాతము చూడుడు.

59. పొగాకువాడుక :— ధనక్షయకరమైన అసహ్యకరమైన యీ దురలవాటు వలన రక్తము దంతములు, కన్నులు

దహించివేయబడును. హృదయవ్యాధులు కలుగును. తల నొప్పి, బలక్షీణత, క్షయ, పక్షపాతము, నాడీక్షయ, మొదలగు దుర్భర వ్యాధులు గలుగును. కాన దీనిని వదలివేయ వలయును. స్వయముగా వదలలేని యెడల మానసిక మూర్ఛ (Hypnotism) కలిగించుకుని అప్పుడు స్థిరస్థానమున ఉంచుము.

60. బొబ్బలజ్వరము :— ప్రాణోపద్రవకరమైన లక్షలాది భారతీయులకు తనపొట్టను పెట్టుకొనిన యీదుష్టవ్యాధి మురికి బజారు దుర్వాయువులవలన గలుగుచున్నది. పండిత జ్వాల ప్రిసాదులవారు నీలివర్ణోదకము ఆకుపచ్చ నర్ణోదకములచే వేలకొలది ప్రాణములను రక్షించినట్లు ప్రకటించినారు ఈ రెండువర్ణములు క్రుశ్మిపుట్టకుండ నాపుటలో అతిగుణయుతములైనవి బొంబాయిజిల్లాలో యీవ్యాధిని నివారించుటలో తుకారాం తాతియా యనువారు ప్రధానముగా పనిచేసెరి.

61. చెవుడు.—ఈవ్యాధి చెవియందుగలిగిన మంటలవలన గలుగును. నీలివర్ణోదకముతో చెవిని తటచుగా కడుగుచు నీలికాంతిని చెవిలోనికి ప్రసరింపజేయుటవలననే వ్యాధి కుదురును. (అనవసరముగా చెవిలోనున్న గుబిలిని తీసివేయవలయును. రక్తాభిసరణము నందలి మాండ్లమువలన నీ వ్యాధి కలిగియున్నయెడల పీతవర్ణము నుపయోగింపవలసి యుండును.

62. మాంససంతానిక. (Diphtheria):— దీనినే సట్టిఅదురు, ఇది అంటువ్యాధి. కింకవాయువుకును దీనికిని యీక్రి

చికిత్స చేయవలయును. కంఠమునుండి ఎడమవైపునను కుడి వైపునను భుజములవరకును హస్తచాలనము చేయవలయును. దేహముపైనుండి పాదములవరకును యిట్లే హస్తచాలనము చేయవలయును. వ్యాధి తీవ్రముగానున్నప్పుడు పత్తి 15 నిమిషములకును ఒక అరవన్ను సీలివన్ణోదకము నిప్పుచూడ వలయును. దేహము సంతయు రుద్దవలన చైతన్యమును కలిగించుచుండవలెను. పాదములు, కాళ్లు, ముఖ్యముగా రుద్దవలయును. పాదములకు అవపిండి పట్టునేయుట మంచిది. ఫ్రెడ్ రిక్ యిహ్మకో అను డాక్టరుగారు చించినాటీవా శస్త్రవృద్ధు. సీలివన్ణోదకము ఈ వ్యాధిని నివారించుటలో అత్యంతగుణయుతమని పేర్కొనుచున్నాడు. అదిత్యపేటకన్నానము మిక్కిలి మంచిది.

63. మలబద్ధకము:—పసుపువన్ణోదకముచే నిది అనేకవారలమందికి కుదర్పబడినది. ఇట్లు పసుపువన్ణోదకముచే కుదర్పబడిన మలబద్ధకములందు పేగులు వదులైపోక యెప్పుటివలె బిగువుగానే యుండును. నీరసమునైతము గలుగదు. మందు లిచ్చినయెడల అట్లుగాక పేగులు వదులైపోవును. అనేకౌషధములు వాడి ఫలముపొందని యనేకుల కీ పీతవన్ణోదకముచే మేలు కలిగినది. దినమునకు 1 మొదలు 4 తూరులవరకు, తెఱకు ఒక ఔన్నుచొప్పున పీతవన్ణోదకము నీయవలయును. పేగులపై గుండ్రముగా రుద్దవలయును. పెద్ద పేగువెంట కుడివైపున పైకిని ఎడమవైపున కిందికిని రుద్దవలయును.

పెద్దప్రేగులను చన్నీటిలో ఎనిమాచేసి కడుగవలయును. అది నమున నింకను 1 లేక 2 తూరులు నీరుపోవువరకును ఎక్కించి వదలివేయవలయును. ఇట్లు ఎనిమాచేసినప్పుడు నీరు కొలది దూరమేపోయినను అద్భుతమైన గుణము గలుగును.

64. మేధోమాంద్యము:—రక్త మధికముగా శిరస్సునకు వ్యాపించి మెదడునందలి బూడిదవర్ణపు తత్వమునందు నత్తిడిని కలుగజేసినప్పుడు స్పృహ తప్పిపోవును. అది నచ్చుముదర ముఖము ఎర్రబడి మాంద్యము, నొప్పి, తలనొప్పి, మొదలగునవి కలుగును. కణతలు వత్తుటచేతను, మెదడుమీదను ముచ్చలగుంటలోను బలముగా రుద్దుటచేత రక్తపుపోటును తగ్గింపవచ్చును. శిరస్సున కెక్కిన రక్తమును భుజములు, శాహువులు, మలుగులు, కాళ్ళు, వీనిపై చరచుటవలన క్రిందికి దిగును. కణతలు నుదురు, వీనిపై మంచుగడ్డ రుద్దవలయును. శిరస్సునకు వెనుకవైపున నీచల్లదనము తగులనీయరాదు. వడ తగులుటకుచేయుచికిత్సయండువలె శిరస్సు వెనుకభాగము, ముచ్చలగుంట వీనిపై వేడినీటిని పోయవలయును. పాదములకు అవపిండి పట్టువేయుట, దేహముపైనుండి క్రిందికిరుద్దుట చాల అవసరము. ప్రమాదకరమగు నీస్థితి దాటినతరువాత నోగ అరుబయట వ్యాయామముచేయుట, ఆతపస్నానములు, చుర్రన, మొదలగువానిచే రక్తమునందు క్రమాభివృద్ధియును గలి

మంత్రశాస్త్రము:—ఈ శాస్త్రముచే ననేకులవ్యాధులు నివారణమగుచున్నను నిం దద్భుతమగు నట్టియు, సున్నితమగు నట్టియు, ఆనందప్రదమగు నట్టియు సుగుణములున్నను అది సౌప్తవమైన పద్ధతికాదు. ఇందు దృశ్యమానమగు విశ్వము విస్మరింపబడు చున్నది. ఇది జర్మనీ మొదలగు దేశములలో గతశతాబ్దపు చివరభాగములలో ప్రబలి అందలి అనాచిత్యము వెల్లడియైనది. సత్యశాస్త్రములయం దెల్ల ప్రకృతి పురుషుల (Matter and Spirit) యొక్కసమావేశ ముండనే యున్నది. చికాగోనివాసి యగు డాక్టరు డట్టర్గార్డ్లు చెప్పుచున్నారు:—“రోగమునకు కారణము సూక్ష్మజీవులుగాని ఏ యితర భౌతికపదార్థములుగాని గావు. మానసిక ఆత్మీయశక్తుల యందలి వికాసహినతయే వీనికి కారణము. ప్రతివ్యాధియును రోగియొక్క మానసికఆత్మీయవ్యవస్థలయందలి లోపమువలన గలుగుచున్నట్లే మనము గుర్తింపగలము. పరులయొక్క మానసికాదిశక్తుల వలనను మనకు వ్యాధి గలుగవచ్చును.” సోదేష్యోద్భియు, డ్రెస్సర్ అనువారు యిట్లు చెప్పుచున్నారు:—“మంత్రశాస్త్రదృష్టితో చూచినయెడల ప్రతివ్యాధికిని మనస్సే కారణము. కొన్నివిషయములను చెప్పిన తరువాత యీపైచెప్పిన సిద్ధాంతములు నిరాధారము లని తేలగదు. కొన్నిటియందు పదార్థమును కొన్నిటియందు జీవమును ప్రధానకారణములుగా నుండునను

చేతనాచేతనములు కలిసియే పనిచేయుచుండు నని గోహింప గలము.'

పదార్థమే ప్రధానకారణమైన విషయములు.

సాంఘిక త్రాగుటవలన 75 వ్యాధులు గలుగును త్రాగినవారు పిచ్చివారుగను పశువులుగను నగుచురు. పాద రసపు వాడుకవలన 51 వ్యాధులు గలుగును. మెదడుయొక్క ముందుభాగములో నొకపీలిక తీసివేసిన మనస్సే లేకుండ పోవును. పైత్యకోశము, జీర్ణాశయము, రోగగ్రస్తమైనప్పుడు పిచ్చి పుట్టును. మెదడుయొక్క వెనుకభాగమునం నొక్క పీలిక తీసివేసిన గ్రుడ్డితనము గలుగును, నైట్రస్ ఆక్సైడ్ వలన స్మృతి తప్పును. నల్లమందు మనస్సును భంగపరచి నిద్దురను మరణమును గలిగించును.

జీవతత్వము మనస్సు ప్రధానముగానున్న విషయములు.

ఉద్రిక్తమగు మనస్సు గలిగిన తల్లిపాలయందు విష స్వభావము గలుగగా నా పాలను త్రాగిన శిశువు మెటనే మరణించినది. ఎల్లరుగేట్లు అను పండితుడు తీవ్రమగు నుద్రేకము, మత్సరము, భయము, అసూయ - వీనివలన రక్తము తీవ్రవిషయముగా మారు ననియు అది కొలఁచిందువులు ఒక కుక్క ప్రాణమును తీయుటకు శక్తిగలిగి యుండు

ననియు ఋజువుపరిచి యున్నాడు. దారిద్ర్యము, దుఃఖము - నీని వలన అసర్వము, పిచ్చి, గలుగ ననునై యుండును. భక్త్యామృతదేకములయందు పిచ్చి కలుగుట గలదు. దేవతో సాసకలయందు పిచ్చి కలుగుట కలదు. ప్రేమభావముగల వానియందు నాడీశక్తి వృద్ధియై రక్తము సరళమై రూప మాకర్షణత మగును. శరమేశ్వరునియందును పరమేశ్వరుని దిద్యావలారములయందును విశ్వాసము భక్తివలన మనస్సు నకు శాంతియును ఆనందమును గలిగి స్వక్తియందు నూతన ప్రైలస్యము గలుగును.

పై విషయములను అసంఖ్యాకములగు నితర విషయములను గమనించిన అనుస్వరూపమగు ప్రకృతి అణోరణీయమైన పురుషుడువలెనే సృష్టికారణమై యున్నది. భౌతికమగు ప్రకృతితో సక్రమముగ పురుషుని అనుబంధ ముండినపుడే జీవత్వము పరిపూర్ణమగునను విషయము వేరొకచో వివరించి యున్నాను. అసత్యముపై నాధౌరపరుపబడిన యెడల మంత్ర శాస్త్రము వైవశాస్త్రముగాక దయ్యపుశాస్త్ర మగును. జీవితములకు శరమార్థములగు ప్రేమ, శాంతి, సమత, పరాశక్తిపై నిశ్వాసము, ప్రపన్నత - నీనిని బోధించినంతవరకును మంత్ర శాస్త్రముగాని భక్తిజ్ఞాన శాస్త్రములుగాని శిరసావహింపవలసి నవే. ప్రకృతి వైవసంబంధమైనదే! ఈవిషయము మరచుట వలన పరాశక్తియందలి ఆనందప్రదమును, సుందరమును నగు

నొక మహద్గుణమును, విస్మరించినట్లే యగును. ఆమహద్గుణమును భావనచేయుచున్న యెడల మనయందలిశక్తి వృద్ధిమై తేజోవంత మగును. మంత్రశాస్త్రమువలన అత్యుత్పతములగు సుగుణములు గలుగు చుండినను సమచిత్తమగు మార్గమున నడచుచుండిన యెడల కలుగవలసిన సుగుణము లన్నియు గలుగక మంత్రశాస్త్రముయొక్క సౌష్ఠవము తగ్గిపోవును. ఎఱ్ఱి అనునామె మంత్ర శాస్త్రమును ప్రచారము చేయుచున్నది. ఆమె 40 సంవత్సరముల నుండి తన రోగమును కుదుర్చుకొన లేక రోగిగానే యున్నది. పైత్యరోగులై నాడిదార్బల్యమువలన నేత్రములయొక్క స్థైర్యము తగ్గినవారు రోగమనునదే లేదనియు తమ కెట్టిరోగము గలిగినను నివారించుకొన గలమనియు చెప్పుచుందురు. పరిశుద్ధాంతరాత్మ గలిగి ప్రేమస్వరూపియై స్వార్థరహితుడై సూర్యకాంతి యందును వాయుప్రపంచమున స్వేచ్ఛగా వర్తించునట్టి వానియందు ప్రకృతి పురుషులయొక్క సంపూర్ణవికాస ముండును. వానికి వ్యాధి యనునది గలుగదు.

మానవాభ్యుదయమునకై యుద్దేశింపబడిన యుద్యమములన్నియు న్యాయమైనవని బలపరచుటయందే నేను మిక్కిలి యాతురుడనై యున్నాను.

మానసిక చికిత్సా సంబంధములగు సిద్ధాంతముల యందు అజ్ఞానులైన వార్తాపత్రికలును, కువైద్యులుగ పరిగణించి సంతతము మానసిక చికిత్సకులను హింసింప నిడమగ

నుండు మందు వైద్యులును మానసిక చికిత్సకుల (మంత్రవేత్తల) ను సదా నిందితురు. అట్టివాఁడునుండి మానసిక చికిత్సకులను కాపాడుటయే నాలక్ష్యము. మందువైద్యులకన్న మంత్రవేత్తలే రోగనివారణ చేయుటలో యెక్కువ సమర్థులు. మానసిక చికిత్సకులకు సైతము తెలియని యొక సూక్ష్మ సిద్ధాంతమును పేను తెలుపవలసి యున్నది. సమర్థులగు చికిత్సకు లందరును తమ బోధనలతోపాటు ఒక క్వాంతవంతమగు తేజశ్చక్రము తమ రోగులపైకి వదలి వేయుచున్నారు. దృశ్యప్రసంచమునందు శక్తి చలన రూపముగా నీరు, వాయువు, ఆవిరి, మొదలగు వానిద్వారా వ్యాపించుట మన మెరుగుదుము. అదృశ్యశక్తులు సయిత మాసిద్ధాంతాను సారమే వ్యాపనము నొందును. మన స్సునందలి సంకల్పము సయితము ప్రవహించును. సున్నిత స్వభావముగల స్వీకరణ పరికరములపై సంకల్పములయొక్క చిత్రపటములను తీయవచ్చును. వానికిని రూపము, పరిమాణము, దృశ్యవస్తువులకు వలెనే యుండునని తెలుసుకొన గలము. సామర్థ్యముగల విశ్వాసచికిత్సకుడును సయితము తనసంకల్ప శక్తిని వదలును. ఉజ్జీవనకరమగు నాశక్తి రోగియొక్క మనస్సుపై ప్రతిఫలింపగనే వాని మనస్సునందు నూతన చైతన్యము, నుత్సాహము నుద్భవించును. సంరక్షకమగు నా విశ్వాసశక్తి సంరక్షణలో నున్న మనస్సునకు బలము సయితము వృద్ధి నొందును. స్వీయమగు మానసికశక్తులు దేహ మంతటను వ్యాపించి దేహము నవీనతను బొందును. రోగులతోఁబడి సంబం

ధము వృద్ధియైన కొలదిని మాంత్రికుడు తన తేజశ్చక్రమును బహు దూరము వ్యాపింప జేయగలడు.

రోగి తరుచుగా నిట్లు చెప్పును:— “నిస్సహాయమగు నా ప్రాణుత్పములవలన నా కీసాఖ్యము, బలము, చేకూర లేదు. సర్వుద్ధరింపనిద్యమై యున్న నొక దైవికశక్తిచే నా కిది చేకూరినది. పరమపవిత్రులగు దేవతలు మనపై తమ కరుణారసము పెంపున అభ్యుదయముల వర్షింప సిద్ధముగా నున్నారను సమ్మికతో హృదయములను నిర్మలముగా నుంచి యభ్యుదయముల స్వీకరింప సిద్ధముగా నుండుటకన్న సహజమును ఆనందప్రదమును సగుణజ్ఞుల గలమి? పాతికుడు మానసిక విద్యచే నంతటికార్యముల చేయగలుగుట సాధ్యమే యగుచో సర్వమునకును దానినే ప్రయోగింపక యితరము లేల యపయోగింపవలయునని ప్రశ్నింపవచ్చును. మనస్సు చైతన్యమే సర్వమునకును కారణమను అసత్యసిద్ధాంతముపై చికిత్సా శాస్త్రమును నాధారపరచుట న్యాయము గాదు. పక్ష్యము, రోగనివారకములగు నాహార ఉదార్థములు, వ్యాయామము, స్నానములు, యంతయేల, మానసేంద్రియములు మొదలగు రోగనివారకములగు ప్రధాన విషయములను విస్మరింపవలసి వచ్చును. మనసునందు భౌతికమగు మేధస్సును దైవికమగు చైతన్యమును కలసి యున్నది. మనస్సుయొక్క గమనమునకు కారణమైన వైహాయసములే భౌతికయంత్రము యొక్క గతికి

సైతము కారణమై యున్నవి. అందును సున్నితమగు చైతన్యమును స్థూలమగు భౌతికతత్త్వమును గలను. మానసిక చికిత్సలన కుదరనప్పుడు భౌతిక చికిత్సలచే కుదురుట మీ రెరుగుదురుగదా? దేహముపై సూర్యకాంతిని ప్రసరింపజేసిన యెడల ఆత్మశక్తి వృద్ధిబొందును. దేహముపై చేయబడిన మర్దనవలన దేహస్థమగు కేశనాళిక లుద్దీర్ఘింపబడి మానసికమగు చైతన్యము గలుగును. మృత్తికాస్నానమువలన దేహమునందలి స్థూలములగు మాలిన్యములు వెలువరింపబడును. కాన కేవలము మృత శాస్త్రమునందే మనదృష్టిని కేంద్రీకరింపరాదు. మృతశాస్త్రముతో కూడిన భౌతిక చికిత్సలు ఫలవంతములు. ఏకపక్షమగు చికిత్స యెప్పుడును అసమగ్రమే యగును. మానవుడు సృష్టియందు తత్తమపదార్థమై యున్నాడు. కనుక అతనియందు గలుగు లోపములను సరిజేయుటకైన చికిత్సలయందెల్ల సూక్ష్మతత్త్వములే ప్రధానముగా నుపయోగకరములై యుండును.

మానవపొంతనము (Mating of Human beings)

స్త్రీహితులుగను, భార్యా భర్తలుగను మానవులను కూర్చుటలో కొన్ని ప్రధాన విషయములు గుర్తింపవలెను. ఇద్దరు ఒకేవిధమగు లావుగాని సన్నదనముగాని గలిగియుండరాదు. ఒకేరంగుగను నుండరాదు. ఒకేవిధమగు దేహనిర్మాణమును గాక యత్కించిచ్చిన్నమై యుండవలెను. అభిరుచులును మానముగా నుండవచ్చును. అందును కించిచ్చిచ్చిచ్చి

యుండవలెను. ఎర్రని దేహకాంతిగలవారియందు శుద్ధరక్తాధిక్యతయు, తెల్లని దేహకాంతిగల వారియందు మలినమగు నీలివర్ణమగు రక్తాధిక్యతయు నుండును. ద్వివిధములగు రక్తమునం దన్యోన్యము రాసాయని కానురాగము గలుగును. అట్టివారి యొక్క అన్యోన్యసాహచర్యమువలన వారియందలి శక్తి యందును, బలారోగ్యములయందును సామరస్య మేర్పడి ఉభయమును బలారోగ్యశక్తివంతులు అగుదురు. వారే శత్రునమునండు అనవరతము సన్నిహితు లగుచుండేని సామరస్యమునకు సానకాశము లేకుండబోవును. అది క్రమముగా లగ్నబోయి చివరకు సామరస్యము కలుగదగిన భస్మతలేకుండ బోవును. భార్యాభర్త లిరువురును నెర్రని దేహకాంతిగలవా రగుచుండేని వారియం దన్యోన్యత తక్కువగా నుండును. ఒకరు సాహచర్యము నొకడు యిచ్చుగింపక యుండురు. దురదృష్టవశమున నట్టివారికి సంతానము గలుగునేని వారు జ్వరాది యుష్ణవ్యాధులచే బాధ పడువారుగా నుండక తప్పదు. అల్పాయుష్ముతులును నగుదురు. ఒకరు మాలసిక సౌమనము మాత్రము గలిగి అత్యంతము సన్నగా నున్నప్పుడు వేరొకరు తిండిపోతులై వర్తుల దేహముగలవారును నైనప్పుడు ఆసంబంధము అత్యంతము దుఃఖభాజనమై యుండును. దుఃఖతులలో నొకరు కండపుష్టియో. నరముల పాటవమో గలవారుగా నుండవలెను. అట్లుండుట, వారల కన్యోన్యము సుఖప్రదమై యుండుటయే గాక సత్సంతాన ప్రాప్తికిని హేతునగును.

కృత్రిమ రతి (Self abuse.)

స్త్రీలును, పురుషులును, సహజ విధమున గాక కృత్రిమ మగు విధముగా రతి చేయుటవలన వారి శక్తియు నందును, నాడులయును, మనస్సునందును - యింతయేల ? సౌశీల్యము నందును న్యాయముగా నుండువలసిన సౌష్ఠవము నశించి భిన్నాభిన్నమగును. రక్తాదులు చుట్టలములై నాశనోన్ముఖమై యుండును. శుక్లనవ్వునకును, కామోద్రేకమునకును, చెప్పబడిన చికిత్సయే దీనికిని. కాంతశక్తిగల చేతిని చన్నిటిలోగాని నీలివర్ణోదకములోగాని ముంచి, వెన్నునుండి ముడ్డిపూసల మీదుగా పాదములనరకును చాలనము చేయవలెను. శిరస్సు వెనుక నుండి ముచ్చెలగుంట మీదుగా హస్తములవరకు యిట్లే చాలనము చేయవలెను. రక్తమిదివరకే మలినమై పోయి యుండినయెడల ఆవిత్యపేటికాస్నానముల వలన రక్తము శుద్ధమై, దేహాసౌష్ఠవమును గలిగించును. మర్దనవలన సయిత మిట్టిఫలమే కలుగును. నిద్రాకాలమున వెన్నుపై పరుండిన యెడల రతి సంబంధమగు కలలు గలిగి వీర్యపాతమైపోవును. గాన రాత్రులయును పరుండునపుడు వెన్నుపైపున యేదైన కొయ్యముక్క - కట్టుకొని పరుండవలెను. అప్పుడు నిద్రలో వెన్ను ప్రక్కపై నానినయెడల ఆకొయ్య పత్తుకొని నిద్రాభంగము గలిగించును. అప్పుడు తిరిగి బోర్లపరుండ వచ్చును.

మశూచికము (Small pox)

మాంస సంతానికరొగమునకువలెనే దీనికిని చికిత్స మశూచికపు పుండ్లు దుగదపుట్టకుండుటకై వానిపై బియ్యపు పిండిగాని నాముగాని రాయవలెను. టీకాలు వేయుటవలన తాత్కాలికముగ రోగము గాకుండును. కాని అవిధానము వలన దేహములందు క్రోళ్ళు ప్రవేశపెట్టబడి అనేకములగు అసహ్యకరములగువ్యాధులు కలుగననువై యుండును. పాతశాలలయందలి విద్యార్థులెల్లరును టీకాలు వేయించుకొనవలయునను శాసనమునందు క్షమార్హము గాని నిరంకుశత్వమున్నది. యూరోపు దేశము వర్ణవైద్యము యొక్క ప్రాముఖ్యము తెలిసికొనుట కారంభించుచున్నది. నార్వే మొదలగుదేశములందు దేహముపై యెర్రని కాంతిని ప్రయోగించి మశూచికమును నివారించుకొనుచున్నారు. దానికి కారణమిది. ఎర్రని రంగు ప్రయోగించుట వలన రక్తము సందుద్దీపన గలిగి యందలి మాలిన్యములు త్వరగా వెలువరింప బడును. నోటిలో మశూచికపు పొక్కులు కాప్పించిన యెడల నీలివర్ణోదకము వుక్కిరించి ఉమియుచుండవలయును. మశూచికమునందు ఆకుపసుపురంగు గుణయుతమైనది. ఎరుపు వాడుటలో నేర్పరితనముకావలెను. లేకున్న ప్రమాదము.

యోనియందు మంట.

(Inflammation in the womb or vagina).

నీలి వర్ణోదకముతో భగవస్తి చేయవలెను.

శేకుల వేడినీటిలో అర్ధశేరు లేక శేరు నీలివర్ణోదకము కలుప వలెను. మలుగులు యెత్తుగానుంచి వెల్లకిల పరుండవలెను. యోనిలోని కా నీటిని పోనిచ్చి నెమ్మదిగా వదలివేయ వలెను. దీనివలన మంటలుతగ్గి రోగనివారణ మగును. యోనిలోని మృదుత్వము తగ్గియున్నప్పుడు యెంత వేడినీరు భరింపగలిగిన అంత వేడినీటితో వస్తిచేయ వలెను. నీలివర్ణోదకమునకు బదులు ఊదారంగునీటిని వాడవలెను.

రక్తక్షయము.

రక్తమునందలి యెర్రకణములు తగ్గి దేహము పాలి పోవును. బలహీనత కలుగును. సులభముగా జీర్ణముకాదగిన ఆహారము, ఆకుబయట వ్యాయామము, యెండలో తిరుగుట తత్రాపి సాయంత్రపు యెండలో తిరుగుట, మర్దన వీనివలన రోగనివారణమగును. ధరించు దుస్తుల లోపలిపొర యెర్రని రంగుగుడ్డలుగా నుండవలెను. దాన చాల మేలు కలుగును.

రాచపుండు: — చర్మవ్యాధులు చూ.

రక్తజ్వరము (Scarlet fever)

ఇందు దేహమంతయు యెర్రని పొక్కులు వత్తుగా పోసియుండును. ఇదియును పొంగుజ్వరములలోనిదే. పొంగులో నార్చి, దేహస్థమగు ప్రాణావయనములు చెడకుండుటకుగాను స్వేదనకరములగు గొంగళిచుట్టలుగాని, ఆవిరిస్సానములుగాని చేయవలెను. ఇట్లు ప్రాణరంభమున దినమును 2 చూపులుచేయ

వలెను. లేక పొంగులో నార్చినయెడల రక్తము విషీకరణమై చెవుడు, పిచ్చి మొదలగు వ్యాధులు గలుగును. గొంతునొప్పి యున్నయెడల నీలివర్ణోదకపు కట్టు కంఠమునకు కట్టవలెను. అందు తడిగుడ్డ గొంతు ముందుభాగమునకే యుండవలెను. వెనుక భాగమున కూడదు. మలబద్ధకము లేకుండుటకు పీతవర్ణోదకము లోనికీయవలెను. మాంససంతానికయందు వలెనే లోనికి రక్తవర్ణోదకము నీయవలెను. ఇట్లు చేసిన సాధారణముగా పాణిపాయమురాదు. మరియును తరువాత నెట్టిదుర్గుణముల నీయదు.

విషవ్యతికరములు (Antidotes)

ఆహారములోని రోగనివారకశక్తులుగల పదార్థములను భుజించుటయేగాని మందులుగానే స్థూలములగు విషములుగాని, మందులుగాని వాడగూడదనియు, అవసరమగునేని సున్నితమగు సోమోపతి మందులను వాడవచ్చుననియే మన సాంప్రదాయ కుల నమ్మకము—కాని దురదృష్టవశమున స్థూలములగు విషములు దేహములో చేరియున్నప్పుడు వానిని సమరసహజచివెలు వరించుట కనువగు స్థూలములును, త్వరగా కనిచేయునవియు నగు పదార్థములు వాడకతప్పదు. అవేషపగా:— ఆసిటిక్ యాసిడ్, గంధకద్రావకము, హైడ్రోక్లోరిక్ యాసిడ్, ఆక్సాలిక్ యాసిడ్, నైట్రిక్ యాసిడ్ మొదలగు ద్రావకములు త్రాగబడినపుడు వాని తీవ్రతను తగ్గించగల సోడాపావము, మాగ్నీషియా, సీమసున్నము, పొడిచేసిన గోడముక్కలను

మొదలగు ఔషధములను లోనికీయవలసియుండును. పొడిగాను, సేలరేటున్, సోడామొదలగు ఔషధములు లోనికీచేరియున్నప్పుడు వానికి వ్యతికరములగు చిరక (Vinegar) నిమ్మరసము మొదలగు పుల్లనిపదార్థములను లోనికీయవలసియుండును. కరోసివ్ సబ్లైమేటు (Corrosive sublimate) పాషాణము, మైలతుత్తము, రాగిచిలుము మొదలగునవి తినబడినపుడు వానికి ప్రతీకారముగా గుడ్డలో తెల్లనిపదార్థము, పాలలోకలపినపిండి-పీనిని వాడవలెను. తీవ్రముగు విషయములందెల్ల ముఖవస్తి (Stomach Pump) చేయవలెను లేదా కక్కిరచవలెను.

వడతగులుట (Sunstroke)

నుమరుపైనను కణతలపైనను తడిపొత్తిగాని, చన్నీరు గాని చల్లుచు, శీఠఃపృష్ఠము, ముచ్చెలగుంట, మెడలమీదను, 105—115 డిగ్రీ (F.H.) వేడిగల నీటిని పోయవలెను. బహుత్వరగను, చమత్కారముగను కుదురును.

విషమజ్వరము (Typhoid fever).

'Bacillus Typhosus' అను సూక్ష్మజీవులు యీవ్యాధియందు ప్రచండవేగముతో వృద్ధిబొంది ప్రేవులు నిండును. అందు మురుగును కుళ్ళునుబుట్టించును. మలమునందు సయితమవి యుండును. గాన బావులు చెరువులు మొదలగువానికి బహుదూరముగా మాత్రమే మలవిసర్జనము జరుగునట్లుండునలెను. రోగీ బలముగా నున్నయెడల ఆదిత్యశేటికొన్నానము

లు మంచిది. లేదా దినమునకు 1,2 తూరులు గొంగళి చుట్టలతో స్వేదము కలిగించుకొనుచుండవలెను. కొంతశక్తితో కూడిన మర్దనమువలన చాలమేలు కలుగును. ద్రవపదార్థములనుమాత్రమే లోనికీయవలయును. పైత్య జ్వరములకు వలెనే చికిత్స. మ్యూనిచ్ లో ఒక ఆసుపత్రిలో స్నానముల విధానము నలన, టైఫాయిడు వ్యాధివలన మరణించువారి సంఖ్య వేయింటికి 207 నుండి 27 వరకు తగ్గిపగలిగిరి. అదే పూర్వ సాంప్రదాయమునందలి చికిత్సచే 1200 మందికి చికిత్సచేయగా, రోగము కలిగినతరువాత 5 దినములు గడచినతరువాత చికిత్సచేయబడినవారెల్లరు మరణించిరి. ఈవిషయము Balneology అను పత్రికలో డాక్టరు సైమన్ బారుక్ అనువారు ప్రచురించిరి.

శైత్యము.

దేహమునందు సరియైన దార్ధ్యములేక బహిర్గతము కావలసిన మాలిన్యములు అంతర్ముఖమై ప్రాణావయవములలో చేరినపుడు జలుబు గలుగును. వడిగా సడచుటవలన మాలిన్యములు బహిర్ముఖమై స్వేదముగా వెడలిపోవును.

శక్తితత్వము (Law of power)

శక్తులు సున్నితములు. అణురూపములైన కొలదిని వానియొక్క బలము వృద్ధిబొందు చుండును. వానివలన సేర్పడిన గుణములు సుస్థిరముగా నుండును. ఒకటి: నానియందు చొరబారు స్వభావము (Penetration) అధికముగానుండి, వాని ప్రయోగమున ఫలితములు నాడకేదో ముందరికి సూటగా

నొచ్చుకొనిపోయి అంశలి అధికముగా శక్తితత్వములోనికి జొరబడును. రెండు; రోగకారణముగు దేహస్థమగు జీర్ణాది వ్యవస్థలనే చక్కబఱచి బలపఱచును. గాన యీసున్నిత శక్తులచే చేయఁబడిన చికిత్సయందు, చికిత్సా స్వభావముగు రోగ నివారణమును స్థిరముగనే యుండును. మూడు; నాడులు, రక్త నాళములు, కండరములవెంట మృదువుగా వ్యాపించును గాన, యెట్టి యపాయమును గలుగను. కాన యీచికిత్స ఉపద్రవకరముగాక క్షేమతమమైనది. నాలుగు; కత్తికోతలు, పట్టీలు, కాల్పులు, వాతిభేదికాషధములు, రక్తమోచక క్రియలు మొదలగు నితరవైద్యసాంప్రదాయమునకు జెందినవానితో మనవైద్యమును బోల్చిచూచినచో నిదియే సుఖతమమైనదనియు గుర్తింపఁగలరు. అరు; ఈచికిత్స మానసికాత్మీయోన్నతిని గలిగించును.

శుక్లనష్టము (Spermotorrhea)

ప్రాణాగ్నినే అనుక్షణమును సశింపఁ జేయునదియు, పుంస్తవహానిని గలిగించునదియు, మానసికశక్తులను ఆజ్ఞా శక్తిని సశింపజేయునవియునగు సీవ్యాధికి వెంటనే చికిత్స చేయవలయును. ఈక్రింద పేర్కొనినవిధానము శ్రేష్ఠమైనది. నీలి వర్ణోదకములో తడిపిన వస్త్రము నాభికి సూటిగా మలుగులపైనవేసి దానిపైన ఒక తుండుగుడ్డ కట్టివేయవలెను. ఇట్లుచాల దినములు ప్రతి రాత్రియును జేయుచుండవలెను. అరుబయట గాలిలో వ్యాయామము చేయవలెను. ప్రతి రోజును మలము

నిలువకుండ వెడలిపోవునట్లు చేయుచుండవలెను. వెల్లకిల పరుగులు మానవలెను. ఆదిత్యపేటికయందు, మలుగులపై నీలిగాని ఆకుపసుపుగాని కాంతిపడునట్లు కూర్చుండిన యెడల దేహతత్వము బలపడి, రోగనివారణ మగును. దేహమర్దన చేసినయెడల యెక్కువ మేలు గలుగును.

శ్యామోదకము (Cereleo)

నీలిసీసాలో పోసి బిరడా వేసిన తరువాత యెడలో నుంచిన నీరునకు శ్యామోదకమనిశేను. అసీరు దేహమునందలి వేడిని తగ్గించి, నాడులను చల్లబఱచును. మంటను తగ్గించును. యీడ్పురోగమును గుదుర్చును. కలరా, అతిసారము, మశూచి మొదలగు వ్యాధులను గుదుర్చును.

శూల - (Colic or sour Stomach).

నీలివర్ణోదకముచే తప్పుక కుదురును. ప్రతికొలది నిమిషములను ఒకతూరి చొప్పున గుక్కెడు గుక్కెడు చొప్పున త్రాగవలెను.

శిలా పైత్యము - (Gallstones) దేహమర్దన, అశవస్నానములవలన పైత్యకోశముయొక్క అక్రమగతి సరిచేయబడి రోగ నివారణ మగును.

సంఘలు, కండరములు, నొప్పర క్షిణాభములు:—

వీనియందు గలిగిన బలహీనతకు నానినుండి యెగువ వైపునకు కాంతశక్తిగల హస్తచాలనము చేయవలెను.

చిగుగుటచేత గలిగిన బాధకుని ముట్ట చేయవలెనా, ఏలు చూచి నీలివర్ణోదకపు పొత్తిని అంగుష్ఠే నుంచవలెను. సడుమునందలి దౌర్బల్యమునకు మెదడువంకకు కాకుండ వైకిని, వెలుపటికిని కాంతశక్తిగల హస్తచాలనము చేయవలెను. అనులోప విలోమ చాలనములు సయితము చేయవచ్చును.

సారాయి (Alcohol) ఎంతిని చెడగొట్టును గాన మానవలెను. అలినాడుకవలన పిచ్చిపుట్టును.

స్తనముల సౌష్ఠవము (Development of bosom)

స్తనము చుట్టును గుండ్రముగా హస్తచాలనము చేయవలెను. అంతరమందలి గ్రంధులు కరగిపోయి, కొత్తకండపెట్టి స్తనములు సౌష్ఠవములై సౌందర్యమును వృద్ధిబ్రతును.

స్వేదాధిక్యము (Excessive sweating-Hyperidrosis)

చర్మమును శ్యామోదకముచే కడుగవలెను. దీనివలన లోమహాపములు ముడుచుకొనును. పూతినాశకమైన దగుట వలన క్రుళ్లు పుట్టినీయకుండ ఆపును. సూక్ష్మజీవులను నశింపు జేయును. చర్మము మిక్కిలిగా పనిచేయనప్పుడు రుద్దుటయు, స్వేదమును గలిగించు ప్రక్రియలను జేయవలెను.

సున్నితశక్తులు (Fine Forces)

కాంతశక్తితో గూడిన ఘర్షణ (Magnetic massage)

సూర్యకిరణములు, రంగులశక్తులు, విద్యుచ్ఛక్తి, హోమో పతి, మానసికవైద్యము యివి సున్నితశక్తులతోచేయు విధానము లందలివి. ఆవిరి, నీరు, యివి స్వయముగా సున్నితశక్తులు గాకున్నను, వానిని వ్యాపింప జేయుటకు నీలగు వాహనములై యున్నవి

సింధువ్యాధి (Sea sickness).

సముద్రమువీరాద ప్రయాణము చేయునప్పుడు కొందరికి వాంతులు, భేనులు గలుగును. దీనికి సింధువ్యాధి యని పేరు. నీలివర్ణోదకము వాడిన యిద్దరికిని కుదిరినది. (W. E.) పార్కర్ అను వారు సముద్రమును 2 తూరులు తరించిరి. వారు వాడి బౌషధ శ్రేష్ఠమని, శ్యామోదకము నతడు పేర్కొనినాడు. కొన్ని స్థితులలో యే వైద్యమును నిష్ఫలమే యగును.

సామరస్యము (Law of Harmony).

వ్యతిరేక శక్తులను సామరస్య పఱచుటకు మృదువగు కలయిక గావలయును. ఇదియే సృష్టియందును; రాసాయనికానుకాగము సందును గలదు. రోగము యేకపక్షమైనది. ఉష్ణశక్తులు అధికమైనప్పుడు జ్వరము, తాపము, మంటలు గలుగును. శీతశక్తులు అధికమైనపుడు యీశ్వ, టీపులు, చచ్చు గలుగును. ఇందు మొదటి వానికి శీతశక్తుల వలనను రెండవ రకమునకు ఉష్ణశక్తుల వలనను సామరస్యము గలిగి రోగనివారణ మగును. విశ్వమునందలి శక్తులన్నియు ఉష్ణ

శక్తు లనియు, శీతశక్తులనియు గాఢ విధిములుగా నుండును. ఉష్ణశక్తులు వ్యాకోచమును, నేడిమిని గలిగించును. శీత శక్తులు సంకోచమును గలిగించును. స్థూలమగు శీతశక్తులన చల్లదనము గలుగును. ఈ రెండు శక్తులును సమరసమును జూచినపుడే ఆరోగ్య మొదవును.

హృదయ ఛార్బల్యము.

(Palpitation of the Heart, Angina Pectoris.)

హృదయ నాడులయందు, తీపు, మొదలగు తరుణము లగు బాధలన్నియు నీలికాంతిని హృదయభాగమునను, జీర్ణా శయము పైభాగమువరకును బ్రసరింపజేయును. ఇట్లు జ్యోతితూరియును 15 నిమిషములుగాని అంతకు కొంచెము యెక్కువ సేపుగాని బ్రసరింపజేయవలెను. పొగాకు, సారాయి బలమైన టీ, కాఫీల వినియోగము, అతిమాత్రమగు సంగ మము, జనసేంద్రియములందలి దోషము వీటివలన హృదయ ఛార్బల్య మేర్పడును. శ్వాసాశయములు సరిగా పనిజేయక రక్తాభిసరణము అరికట్టబడుచుండిన యెడల మేడమెల్లెక్కుట, ఉద్రేకము మొదలగు వానిని మానవలెను. లేకున్న హృదయ మగును.

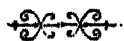
క్షయ (Pthisis).

ఆదిత్య పేటికతో చేయబడిన ఆతప స్నానమువలన మిక్కిలి మేలు గలుగును. దానియొక్క సత్ఫలితములు జాగ్ర

త్తగా గుర్తింప గలిగిన కేవలమిదే యుత్తమోత్తమ చికిత్స కాకున్నను ఉత్తమ చికిత్సలలో నొకటిగానైన పరిగణింప వచ్చును. ఇంతవరకు వాడినంతలో శ్వాసాశయ వ్యాధులం దీ చికిత్స వ్యర్థముగాలేదు. ఆసన్న మరణముగానున్న రోగి కొకరికిది అత్యంతనుగు మేలుజేసినది. దేహముమీద సూర్య కాంతినిట్లు ప్రయోగించుటవలన రోగ కారణములని చెప్పు బడు సూక్ష్మజీవులు నశించి స్వేదము కలుగుట ద్వారా దేహము నందలి నూలిస్యములు వెడలిపోవును. ఆవిరి మొదలగు స్వేద ప్రక్రియలుండువలె నిండు దౌర్బల్యము గలుగదు. రక్తాభిష్యంద మేర్పడిన యెడల రక్తాభిష్యందముల నరికట్ట సమర్థమైన సీలికాంతిని శ్వాసాశయములపై ప్రసరింపఁ జేయవలెను. సామాన్యముగా ఊదారంగు శ్వాసాశయములపై ప్రసరింపఁ జేయవలెను. రక్తాభిష్యంద మేర్పడినపుడు వేడినీటి పాద స్నానము జేయవలెను. దేహముయొక్క తుదలను, దేహ మంతటిని మర్దన జేయవలెను. సూర్యకాంతి పూతి నాశకమైనదైనను ప్రాణమున కెట్టి యుపద్రవమును గలిగింపదు. కోకుగారి క్షయటీకాల రసమన్ననో ప్రాణోపద్రవమును గలిగించును.

సంపూర్ణము.

వర్ణవైద్యమునందు ప్రవీణతగాంచ నిచ్చించు వారెల్ల రి
కిగున గ్రంథములను ప్రకృతి సంపుటములను జడువ నలసి
యుండును.

1. వర్ణచికిత్స. డా॥ ఆస్తరన్న ఈర్ష్యగారి గ్రంథమునకు అను
వాదము. వెల రు 0-6-0 0-5-0.
2. సూర్యకిరణచికిత్స. పండిత జ్వాలా ప్రసాదుగారి గ్రంథమున
కనువాదము. వెల రు 0-12-0 0-10-0.
3. ప్రౌఢ ప్రభాకరము. డా॥ ఇ. డి. బ్యాబ్బిగారి గ్రంథమున
కనువాదము. వెల రు 2-0-0 1-8-0.

తొ ట్టి వై ద్య ము

ఇందులో కూనేగారి “అభినవ వైద్యశాస్త్రము, ముఖ
వైఖరీవిద్య, రోగారోగ్య వివేకము, శిశుపోషణము” అను గ్రం
థములలోని ముఖ్య విషయములన్నియు గలవు. ఇందులో 70
పటములు 4 భాగములు, 34 అధ్యాయములు, 6 అనుబంధ
ములు వెరశి 400 పుటలు గలవు. క్లెజు కాగితము, చక్కని
బైండు. ప్రకృతి చందాదారులకు వెల రు 2-8-0 మాత్రమే.
ఇతరులకు రు 3-0-0.

Printed at the
Andhra Printing Works,
Tenali.
